

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Ju-
goslaviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp. peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
ročen pondeljke in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirani
pisma se ne urejajo. Uredništvo
telefon št. 2650, upravnštva št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate. Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Usodna borba.

Včeraj se je v nemškem parlamentu otvorila debata o načrtu novega državnega šolskega zakona, ki po svoji pomembnosti vzbuja zanimanje vsega katoliškega sveta. Ni ga zakona, na katerega bi se centrum tako vestno, skrbno, diplomatično in izrabljajoč vse možnosti parlamentarne taktike, pripravljalo in zopet ni zakona, ki bi v Nemčiji imel toliko nasprotstev, a bil tako absolutno potreben. Zakaj možno je bilo spraviti pod streho socialno-politične, gospodarske zakone, mednarodne pogodbe, ni pa mogel preko danih zaprek zakon o usodni mladini — šolski zakon.

Kratek pregled in razvoj tega vprašanja bi bil na kratko tale:

Revolucija leta 1918 je v Nemčiji pometla s starim redom in država je padla v vsej obnemoglosti v roke socialnim demokratom. A ko so se socialisti Ebertove struje izrekli za parlamentarizem in demokracijo ter razpisali prve državnozborske volitve, so izgubili dotedanjo večino in bili navezani na kompromis. V Weimaru, kjer se je 11. avgusta 1919 rodila nemška ustava, sta se našla dosedanja ogenj in voda — centrum in socialna demokracija, most med obema pa je tvorilo liberalno meščanstvo, organizirano v demokratski stranki. Jasno torej, da je bila vsaka stranka vezana na kompromis in da je celotno delo tudi kompromis, tako v gospodarskih kot kulturnih zadevah.

Člen 120 te ustave določa, da je vzgoja naraščaja k telesni, duševni in družabni sposobnosti najvišja dolžnost in naravna pravica staršev, nad njenim izvrševanjem pa čuva državna skupnost. In konkretno glede šole določa člen 146, da je pri vstvarjanju šol merodajna različnost poklicev, pri sprejemu otrok v gotovo šolo pa njegovo veselje, nagnjenje, ne pa gospodarski ali družabni položaj ali pa versko prepričanje staršev. V občinah pa naj se zgrade na predlog vzgojnih upravičencev ljudske šole te veroizpovedi in svetovnega prepričanja, v kolikor bi s tem ne bil prizadet redni šolski red. Voljo vzgojnih upravičencev je kar največ upoštevati. Podrobneje ureja deželna zakonodaja na podlagi splošnih določil državnega zakona.

Tako urejuje to materijo ustava in sedaj gre za praktično zakonodajo o teh določbah. A da razumemo vso pezo boja nemških katoličanov za versko vzgojo svojih otrok, je treba upoštevati naslednje: Katoličani imajo komaj tretjino prebivalstva. Četudi bi politično bili organizirani vsi v centrumu ali bavarski ljudski stranki, kar pa ni slučaj, bi bili tudi v politiki le manjšina. Dalje: Dosedanje mirno sožitje med katoličani in protestanti motijo katolicizmu nasprotno struje tembolj, čimbolj se država povrača v redne razmere. In tretjič: V vidu je treba imeti diasporo ali katoliške manjšine v pretežno protestantskih krajih. Le-te je tudi treba zavarovati.

Ustava sama predvideva trojno šolstvo: brezkonfesionalno, simultano in konfesionalno. A na interpretaciji teh določb je padel še vsak osnutek, katerih ni bilo malo in ki so bili na programu še vsake vlade. Gre za pravico države in posameznih dežel. Da zaščiti vzgojo katoliških otrok tudi v pretežno protestantskih deželah, hoče centrum stvar urediti z državnim zakonom, obveznim v fundamentu za vse dežele. Že tu je kamen spodtike. A glavno je vendar vprašanje, ali so vse tri vrste šolstva enako in polnovredne, ali pa je tako zvana simultana šola pravilo, konfesionalna pa le dopustna izjema. Centrum z bavarsko ljudsko stranko stoji na stališču, da so vsi trije tipi enakopravni, brez prvotnosti in drugotnosti in zato gre!

Ali bo ta do sedaj najbolj pripravljena borba nemških katoličanov za svojo šolo uspešna? Sedanji kancler dr. Marx je ustanovitelj tako zvane šolske organizacije katolikov in njen dolgoletni predsednik ter priznani najboljši centrumaški šolski politik. Ko je o zadnjem bojišču padla vlada sredine, je sestavil vlado z nemškimi nacionalci, ki se izdajajo za protektorje protestantskega krščanstva. A tretja koalirana stranka je bila in je še Stresemannova ljudska stranka, izrazita predstavnica nemškega liberalizma. Šolski zakon je bil tudi na programu. Da obide Stresemanna, si je Marx izbral preskušeno taktiko centrauma predložiti več zakonskih osnutkov kot nedeljivo celoto s šolskim zakonom vred. In četudi je državni svet s 37 proti 31 glasovom vladni osnutek zavrgel, je stopil Marx z istim pred parlament. Dvojna je možnost: ali bo sprejet, ali odklonjen. In dvojna posledica: ali ostane vprašanje nerešeno, ali pa gredo zanj na — volitve.

312 mandatov je narodna skupščina že potrdila.

OPLETANJE GG. RADIČA IN PRIBIČEVIČA. — NASTAS PETROVIČ NAPADA VLADO.

Ministrski predsednik o volitvah in svoji politiki.

VOLIVNA NASILJA JE POVZROČALA SDS. — ZA NESPOSOBNE IN PRISTRANSKE PREDSEDNIKE VOLIŠČ NE ODGOVARJA VLADA, AMPAK RADIČ. — TRIFKOVIČEV DRŽAVNI ODBOR. — DANES SO NA VRSTI SE TRIJE SPORNI MANDATI.

Socialist Petejan v službi SDS.

r Belgrad, 18. okt. (Izv.) Za današnje skupščinsko sejo, na kateri se je pričela verifikacijska debata, je vladalo veliko zanimanje. Kljub napovedim senzacij in znamenitih govorov, je cela seja potekla v precejšnjem miru in senzacije so izostale.

NAPADI OPOZICIJE.

Dopoldne sta govorila Nastas Petrovič in Stjepan Radič. Prvi je odločno napadal vlado radi terorja in se omejil na opis volitev v moravskem okrožju. Radič je govoril o vsem mogočem in med drugim tudi o demokratskem bloku. Napovedal je, da bo ta blok prišel, če ne danes, pa jutri ali pa čez eno leto. Samostojni demokrat Juraj Demetrovič je vse ponovil, kar so govorili poslanci SDS v verifikacijskem odboru ter je obsojal politiko sedanje vlade. Na popoldanski seji je Voja Lazić govoril proti terorju in o razmerah v valjevskem okrožju, nakar je povzel besedo predsednik vlade ter odgovarjal na vse trditve opozicijskih poslancev, posebej pa na trditve Stjepana Radiča in Demetroviča.

VELJA VUKIČEVIČ ODGOVARJA.

Ko se je sestavila ta vlada, so takoj prvi dan nekateri krogi začeli trditi, da je bila sestavljena na neparlamentaren način. O tem neparlamentarnem načinu bi vedel marsikaj povedati predsednik prejšnje narodne skupščine Marko Trifković, ki je predlagal sestavo te vlade. Ker očitki neparlamentarizma niso imeli uspeha, se je začelo z drugimi intrigami, predvsem, da vlada ustanavlja tako zvano četrtro stranko, o kateri se je govorilo na vseh shodih in se je pisalo po vseh časopisih. Jasno pa je, da mi nismo imeli razloga, ustvarjati novo četrtro stranko, ker je naša radikalna stranka sama tako velika, da je dobila nad 750.000 glasov. Dalje se je pričelo razpravljati tudi o tem, ali je vlada volivna ali delovna. Vlada pa je jasno dokazala, kakšen značaj ima, ker je na podlagi svojega programa dobila dovoljenje za razpust skupščine. Po volitvah se je videlo, da ljudje, ki sestavljajo današnjo vlado, mislijo resno, ter da so pripravljeni svoj program izvršiti.

Izvršili smo volitve in gremo po začetni poti naprej.

Proti vladi se je dvignila cela kampanja in pričelo se je z očitki, da je vlada delala teror. Če bi človek resno vzel te očitke, bi se mu ježili lasje. Danes pa, ko bi morali ti ljudje predložiti potrebne dokaze, jim manjka dokazilnega materiala in nobenega konkretnega slučaja ne morejo navesti za svoje gorostasne trditve. Jaz in moji tovariši v vladi smo se vedno brigali in delali na to, da se zaščiti svobodno zborovanja ter se zagotovijo svobodne volitve. Drugi očitke je ta, da so se presipavale kroglice ter da so predsedniki volivnih odborov ponarejali zapisnike. Konstatirati moram, da vlada za te očitke ni odgovorna, kajti predsedniki volivnih odborov je postavil državni odbor, ki mu je načeloval Marko Trifković in v katerem je bil tudi Radičev poslanec Pasarić. Zato svetujem Radiču, naj naslovi svoje očitke na tiste, ki so take predsednike postavili. Sicer pa se v pritožbah navaja samo nekaj takih primerov. Priznati moram, da se zlorabe povsod dogajajo, vendar pa nam morate priznati, da smo postavili vse sile, da se zlorabe omeje, kar smo v glavnem tudi dosegli. Ob razpisu volitev sem kot predsednik vlade izdal na vse podrejene organe znani razpis in izjavljam, da nisem dal

nobenih drugih tajnih razpisov glede volitev. Na izjave opozicijskih poslancev, da je za diktaturo treba tudi nekoliko korajže, moram odločno izjaviti, da niti za trenutke nisem nikdar mislil na diktaturo. Kdor hoče zvesti resnico, naj prečita omenjeni razpis in bo videl, da je vlada vse storila, da se volitve izvrše svobodno. Kar se tiče posameznih pri-

tožb, v katerih se napada vlada, bodo prizadeleti imeli priliko, iznesti jih na merodajnem mestu ter dokazati njih resničnost. Govorilo se je dalje o tem, da smo prepovedali in razbijali. Vendar sedi med nami človek, ki se baha, da je imel nad tisoč shodov.

Če je kdo shode razbijal, je bila to SDS, ki ima v tej stroki veliko prakso. Za časa volitev sem dejal, da pride še mnogo 11. septembrov in da jaz kljub temu ne bom padel. Opozicija mi take izjave zamerja in govorilo se je, da ne bom dočkal niti 11. septembra. Nekdo me je že za 11. oktobra postavil na čudno mesto, ki ga ne bom omenjal. Toda vsi ti datumi so prešli in sedaj vidite, kdo se je prevaril. Opozicija mi je predbacivala, kako sem med volitvami mogel govoriti, da bo zmagala sedanja vladna večina. Toda jaz sem računal, da dobi radikalna stranka 140 mandatov, demokratska zajednica pa 50, kar je skupaj 190 poslancev. Čeprav je radikalna stranka zgubila nekaj poslancev, vendar ni bilo mogoče govoriti, da ne bo dobila večine. Kakor vidite sedaj, se v teh napovedih nisem prevaril, ker se suče število naših poslancev okoli 190. To število pa se je povečalo tudi s tem, ker sem se sporazumel

s Slovensko ljudsko stranko,

da postane član vlade. Ta večina se je pokazala prvič pri glasovanju za začasnega predsednika skupščine. (Stjepan Radič: »Vendar se oni najbolj smeji, ki se smeji poslednji.«) Kdaj bo konec sveta, tega jaz ne vem. Sicer pa sem v svojih napovedih o vladni večini, ki je dobila o priliki volitve začasnega predsednika narodne skupščine 206 glasov, hodil po sledeh tistih, ki so istotako prerokovali, samo s to razliko, da so se njihove prerokbe pokazale kot nepravilne. Prvi je seveda s prerokbami prišel g. Radič. (Radič: »Vi ste Macedonci izključili iz države in pripeljali v njo komitaše.«) Ni Macedonija, marveč je samo južna Srbija. G. Radič je dejal, da bo imel najmanj 100 poslancev in milijon volivcev. Toda on se je zelo prevaril, ker takrat najbrž še ni mislil na družbo z g. Pribičevićem. (Splošen smeh.) G. Pribičević je zopet mislil, da bo dobil 40 poslancev. Ko so ti gospodje tako prerokovali, sem tudi jaz izrekel napovedi, v katerih se nisem prevaril. Opozicija je mislila, da je radikalna stranka v razsulu in da se bo na njenih razvalinah lahko delalo najrazličnejše

račune na medvedovo kožo.

Radikalna stranka je šla v zelo težkih razmerah na volitve, prvič po smrti g. Pašića. Kljub velikim nesoglasjem v stranki je radikalna stranka iz teh volitev izšla dovolj močna in je dobila 112 poslancev na podlagi 750 tisoč zavednih volivcev.

Volivni teror SDS.

Omeniti moram, da je povprečno glasovalo 60—60,5% volivcev, le v nekaterih krajih, je glasovalo do 100%. 80, 90 in 100% glasov je bilo oddanih samo na mestih, kjer je dobila večino SDS. (Pribičević: »Kje je bilo to?«) Na volišču Vojvodstva je bilo volivcev 410 in od teh je glasovalo 372 za SDS. V Divjem selu je od 400 vpisanih volivcev glasovalo za Pribičevića celih 389. To so procenti, ki jih zahteva g. Pribičević. Toda on zahteva, da navedem tudi, kje je glasovalo 100% za SDS. Bilo je to v mestu Tuljane, kjer je dobila SDS od 430 volivcev 430 glasov. (Smeh.) Nato odgovarja predsednik vlade Lazić in Petrovič ter pobija njune očitke o terorju, nato pa končuje svoj govor: »Gospodje od SDS govore o svobodnih volitvah. Jaz bi navedel g. Radiča in njegovi stranki,

kako si SDS zamišlja svobodne volitve.

G. Pribičević je 1925. leta kot minister prosvete, ki je imel tudi v notranjem ministru svojega poslanca Vilderja za podtajnika, pokazal, kako zna vršiti svobodne volitve na ta način, da je prestavil toliko učiteljev in dru-

Državni tajnik kardinal Gasparri.

K pomembni debati o vzpostavitvi papeževе države.

gih uradnikov, da bi bilo te slučaje težko v kratkem času navesti. (Odobr.) Takrat je

g. Pribičević uničil stotine in stotine družin, katerih očetje so morali zapustiti svoje rodbine, samo da more g. Pribičević govoriti o svobodnih volitvah. Radič je zatrjeval, »tako končuje predsednik vlade svoj govor, »da je izjavil Mussolini, da bo počakal s svojo politiko napram Jugoslaviji toliko časa, da se bo videlo, ali bodo zmagali v Dalmaciji radikalni ali radičevci. Radič pravi, da je Mussolini dejal, da bi pomenila zmaga radikalov v Dalmaciji afirmacijo italijanskih želja po Dalmaciji. Najenergičnejše protestiram proti temu, da se v narodni skupščini sploh o kaki stranki more tako govoriti.«

Predsednik vlade je s svojim mirnim izvajanjem napravil najboljši vtis in je žel za svoje hladnokrvno in dokumentirano izvajanje splošno odobravanje.

Nato je dobil besedo po krajših izjavah Basarića in Petroviča slovenski

socialistični poslanec Petejan,

da bi v imenu slovenske SDS in radičevcev iz Slovenije govoril o volitvah v Sloveniji. G. Petejan se je v tem svojem prvem nastopu izkazal za dostojnega učenca svojih učiteljev. On je govoril v glavnem proti SLS in je navajal znane laži iz volivne borbe 1925 in je citiral neke letake, v katerih se govori o sv. Sreću Jezusovem in sl. Protestiral je tudi proti temu, da se radičevcem ni dovolilo vložiti kandidatnih list v južni Srbiji. Dalje je socialist Petejan energično protestiral proti zlorabi kraljevega imena. Izjavil je, da o političnem terorju v Sloveniji sicer ni govora, vendar pa pravi, da so se v Prekmurju uvedle razne metode, ki označujejo Prekmurje za slovensko Macedonijo. V ostali Sloveniji pa, da je obstojal duševni pritisk in verski teror, ki je veliko hujšal od političnega. Nato zopet čita citate iz volivne borbe iz leta 1925, ker očitno nima dokumentov za sedanje volivno borbo. S takimi nemoralnimi sredstvi dela očitke SLS, češ, da je izdala svoj program in navaja oddvojeno mišljenje poslancev Jugoslovanskega kluba iz leta 1925. Govor socialista Petejana je bil očitno naročen od SDS. Bil pa je tako »močan«, da so se med tem govorom izpraznile skupščinske klopi.

Nato je bila seja prekinjena in se je nadaljevala ob pol 10 zvečer. Govoril je poslanec radikal Altiparmaković o razmerah v južni Srbiji in odgovarjal na očitke vladi v teh krajih. Za njim je govoril Pavle Radič, nakar je po manjših govorih nekaterih poslancev skupščina pozno v noč verficirala 312 mandatov. Jutri se vrši debata o mandatih treh poslancev, ki so sporni.

Sahovski turnir.

v London, 18. okt. (Izv.) Na šahovskem turnirju je bilo končano šesto kolo. Uspeh je sledeči: Thomas zmaga nad Collejem, Vidmar nad Fairhurstom, Marshall nad Niemcovičem, Rethis nad Bürgerjem, Tartakower nad Bogoljubovom, Jates-Winter remis. Viseče partije: Prvo kolo: Colle zmaga nad Jatesom v 92 potezah, četrto kolo: Niemcovič zmaga nad Bürgerjem v 61 potezah, peto kolo: Fairhurst-Rethis remis v 55 potezah, Vidmar zmaga nad Jatesom v 53 potezah. — Stanje po šestem kolu: Tartakower 4 in pol, Marshall, Niemcovič, Rethis, Vidmar po 4, Bogoljubov, Colle Winter po 3, Bürger, Fairhurst, Jates po 1 in pol, Thomas 1.

Capablanca—Aljehin.

v Newyork, 18. okt. (Izv.) Šestnajsta igra Capablanca—Aljehin je bila po 24 potezah remis. Stanje: Aljehin 3, Capablanca 2, 11 remis,

Italijanski tisk črni dr. Korošca.

Jugoslavija je na poti imperialističnega ekspanzije fašistovske Italije na Balkanu. Kdor bo pri nas opominjal na nevarnost italijanskega prodiranja na Balkan, se bo zdel Italiji nevaren človek, ki mu je treba, če le mogoče, izpodkopati tla ali pa vsaj zmanjšati njegov vpliv. Če porečeš takemu človeku, da je črno-rumeni avstrijski tisk, si zadel na dve strani. Italijanski javnosti si ga prikazal kot največjega in najbolj nevarnega nasprotnika Italije, pri nas si vrgele nanj temno senco. Da je Italijanu avstrijski tisk zli duh, ki nosi nesrečo — Italijani imajo za takega človeka lep izraz *diavolatore* — je danes, ko nas le nekaj let loči od svetovne vojne, razumljivo. Da tudi pri nas tiska označba nekaj izda, skrbi naš napredni tisk. Če rečeš neukemu Italijanu, da je Jugoslavija naslednica Avstrije, si mu dovedal več kakor da bi tri ure govoril o križajočih se interesih Italije in Jugoslavije na Jadranu in Balkanu.

Napadi italijanskega tiska na našega voditelja dr. Korošca nas niso prav nič iznenadili. Tudi jih nečemo na tem mestu zavračati. Saj bi bilo to danes, ko spada majniška deklaracija in delo dr. Korošca za ustanovitev in konsolidacijo naše države že v zgodovino, čisto odveč. Italijanskim žurnalistom bi le svetovali, naj vendar enkrat površno preštudirajo zgodovino zadnjih let.

Poglejmo na primer, kaj piše »Corriere della Sera«, ki velja še danes za najbolj resen list v Italiji, dne 3. septembra o dr. Korošcu. Vem govoru v Ptuju: Neka osebnost, dobro poznana v Italiji, odkar je bila načelnik neke stranke v Avstriji, leader slovenskih katoličanov, Korošec, je v svojem zadnjem volivnem govoru, ki ni gorel od navdušenosti za Italijo, pristal na to, da belgradska zunanja politika ne zapusti gotove orientacije dobrih odnosov z Rimom. V istem času pa je odprl srca poslušalcev nezmišelnim upom, ko je namignil na povsem novo politiko: zopetno zblizanje Jugoslavije s svojim nekdanjim rivalom za prevlado na Balkanu, z Bolgarijo. Potovanja kralja Aleksandra v Nemčijo in njegov hipotetičen sestanek z bolgarskim carjem Borisom, naj bi bila znamenje velike novosti.

»Resto del Carlino«, ki izhaja v Bologni, je pred kratkim poslal v Jugoslavijo posebnega poročevalca, ki je napisal v Ljubljani svoje prvo poročilo s kričečim naslovom »Viri imperialističnih sanj«. To vam je prava brozga, ki se more skuhati le v razbeljeni glavi pečenega fašista. Ko gleda z Ljubljanskega grada proti Karavankam in Julijskim alpam, se mu »poroči oko«. Prav tako se ulije solza fašistu, ki sanja o rimskem imperiju, ko v mestnem muzeju njegovo oko obstane »na predmetih, ki spominjajo na ekspanzijo italijanske kulture preko severo-vzhodnih vrat proti Donavi v železni dobici. Dr. Korošcu je posvečen skoro cel stolpec. Maksimalen program Jugoslavije je: osnovevanje jugoslovanske države, ki bi segala od Črnega do Jadranskega morja in od Donave do Egejskega morja, ter ustvaritev medbalkanske zveze. »Ta programček se je porodil«, nadaljuje »Resto del Carlino« v številki od 6. oktobra, »v skritem kotu kavarnarje Emona, kjer se tu pa tam pojavi avtoritativna in strah vzbujajoča prikazen, bivši rmenno-črni voditelj slovenskih klerikalcev dr. Korošec, ideator, kakor vsi vedo, ideje, ki se jo je namenil parfimirati posebni odposlanec senatorja Cotyja, ideje torej, ki ni nikakor mrtva, temveč je bolj živa kakor kdaj prej. V tej zadevi mi je bilo zagotovljeno, da sta bila potovanje ljubljanskega poslanca v Sofijo in sestanek vladarjev v šarski metropoli v vseh podrobnih in vsemogočih delikatnih niansah naštudirana v tistem zakajenem kotičku pri gosti črni kavi »Mokka« in svetlim pivom, med c. kr. domotožjem in kr. sanjami, med zavrženo taktiko in novo taktiko za polastitev dežel, ki bi dopolnile bodočo zvezno kraljevino Slovenijo. O novi taktiki, ki je vzcvetela v Koroščevi fantaziji prej ali po težkem porodu, delati domneve bi bilo prenaplajeno; približno sliko pa si lahko ustvarimo, ako čitamo neke vrste zapoved, ki jo zna na pamet vsak dober patriot v Sloveniji: izjave, ki jih je podal klerikalni voditelj tik pred volitvami, izjave, ki so, ako se ne motim, popoln plagiat, ako napravimo razumljive poprave: kajti enako je govoril ob raznih prilikah zadnji predvojni titular Ballplatz, ko je avstrijska monarhija skrbno iskala pretvezo za Strafexpedition proti Srbiji.« Sledijo izjave dr. Korošca o izzivalni politiki in gospodarski ekspanziji Italije na volivnem shodu v Ptuju. Duhoviti časnika konča svoje prvo poročilo s pripovedko »nekega srbskega profesorja, iskrenega prijatelja Italije in prisrčnega nasprotnika »naravnih dedičev rmenno-črnih sistemov«, kako se pridobi popularnost s pridiganjem na Hrvaškem pred hlevom, v Ljubljani v kavarni.«

Drugo poročilo je odposlal plodoviti poročevalec iz Zagreba in »Resto del Carlino« ga je priobčil 11. oktobra pod naslovom »Jesenjsko domotožje hrvatskega avtonomizma«. Tudi to poročilo je vse prepleteno z napadi na »c. kr. ljubljanskega politika«. Ostrina članka je obrnjena proti sporazumu med radikalni in SLS, ki da je naperjen proti Radiću in Hrvatski. V dokaz, da Srbija zaposlavlja Hrvat-sko, navaja člankar okolnost, da se vse tovar-

ne orožja in smodnišnice nahajajo v Srbiji, razen ene, ki je v Sarajevu! Toda Srbi, »ki ne razločujejo križarke od oklopnice, ki so ob prihodu v Dubrovnik napajali konje v morju, ne bodo ugnali Hrvatov, ki so v stanu proglašiti Radića za svojega kralja.« Razgovor z nekim radičevcem se zaključil takole: »Kaj mislite o Italiji?« Radičevce odgovori: »O Italiji? Ah, čas je, da govorimo jasno o tej zadevi. Jaz pravim, da se ne smemo dati več izigravati od Belgrada; iredentizem naj odslej ugajajo oni. Smešno bi bilo, ako bi mi podpirali, kakor smo to neumno delali, centralistično politiko Vukičevića in drugih. Naj to stori, ako misli, dr. Korošec, mi ne, Radić ne. Hrvat-ska über alles!« Na koncu poročila italijan-

ski časnikar, da se je Radić postavil v grozečo pozo in da... molči! Radić — molči!

Neštevilnih izbruhov lista »Popolo di Trieste«, uradnega glasila fašistovske stranke, proti dr. Korošcu ne bomo navedli, ker ta list sploh nič ne šteje v italijanski javnosti. Dejstvo je, da je ta list hotel pridobiti na popularnosti prav z nesramnimi napadi na dr. Korošca, na poveljnika naše vojne mornarice in na našega kralja.

Zakaj se v zadnjem času napadi italijanskega časopisja koncentrirajo prav na dr. Korošca, smo povedali začetkom. Smešno pa je, da obnemogli fašisti kličejo na pomoč pokojno Avstrijo, ki se je vsaj pri nas nihče več ne boji.

Arnaldo Mussolini odgovarja Vatikanu.

PRAVICA UZITKA NAJ SE SPREMEMI V LASTNINSKO PRAVICO. — VPRAŠANJE NI NEREŠLJIVO. — BRIAND SE RAZGOVARJA S FRANČOSKIM POSLANIKOM V VATIKANU. —

V Milan, 18. okt. (Izv.) Direktor »Popolo d'Italia« obravnava v daljšem članku, katerega izrečno označuje kot svoje privatno mnenje, izjave rimskega »Osservatore Romano« glede problema cerkvene države. Med drugim pravi: Med zahtevo Svete stolice in med nedopustnimi zahtevami Burboncev se ne sme delati nobena primera. Rimsko vprašanje se ne sme že vnaprej smatrati kot nerešljivo. Italiji se ni treba bati politike Vatikana. Nato članek stavlja vprašanje, kakšne bi utegnile biti zahteve Vatikana, ne da bi nanje odgovarjal, ter izjavlja, da bi se po osebnem mnenju pisatelja člankov vsekakor to, kar je praktično eksistira, moglo tudi juridično kodificirati, namreč lastninska pravica na papeških palačah namesto pravice uživanja.

V Rim, 18. okt. (Izv.) Pomen napovedane oficiozne note k izvajanjem »Osservatore Romano« izhaja tudi iz tega, da se je za danes napovedana objava odgovora na jutri, da se počaka povratek generalnega tajnika fašistične stranke v Rim. Med tem je danes milanski »Popolo d'Italia« izpod porea Arnalda Mussolinija v novem članku nazvil nekaterim koncesijam napravil vtis, da so gotova ostra preciziranja Vatikana vendarle izenadila uradna mesta Italije. Arnaldo Mussolini najprej trdi, da je Vatikan že ponovno odklonil, da bi posvetna oblast papeža ne imela nič opraviti z univerzalno zgodovinsko funkcijo Rima kot

seveda krščanstva. Nato izjavlja, da se rimsko vprašanje ne more smatrati kot nerešljivo, ter dostavlja: V kolegiju kardinalov se tendenca, da se neitalijanskim kardinalom da več prostora, tako jači, da bi Italija pri absolutni intransigenci bila v nevarnosti, da ne bi imela ne samo nobenega konkordata, temveč tudi ne italijanskega papeža. Nato odgovarja članek bojzani »Osservatore Romano«, da bi se moglo, če bi neodvisnost papeža po poravnavi rimskega vprašanja ne bila dovolj zagotovljena, v posameznih državah ustvarjati nacionalne cerkve. List piše: Iz katoliške cerkve nemočemo napraviti cerkev samo za Italijo. Nasprotno: vendar pa omenjamo, da narodne cerkve predstavljajo jasen izraz samostojnosti in moči pri raznih državah. Prav posebno moramo opomniti na to, ako bi se iz tega pokazala neke vrste, čeprav samo splošne državne pripadnosti. Da fašizem ne bi imel težkoč, dati cerkvi to, kar ima sedaj za vžitek, kot popolno last, izhaja iz stavka Arnalda Mussolinija: Po našem mnenju bi se lahko enostavno utrdilo, kar sedaj že obstoji v praksi: lastninska pravica namesto užitka.

V Pariz, 18. okt. (Izv.) Briand je sinoči zopet sprejel francoskega poslanika v Rimu, senatorja Besnarda. Razpravljala sta baje tudi o zopetnji vzpostavitvi vatikanske posvetne države.

Ljapčev odločno obsoja atentate.

TAKI DOGODKI SO NAJVEČJI ZLOČIN, KI SE MORE STORITI BOLGARSKI. — LJAPČEV OBZALUJE VSE, KAR BI MOTILO DOBRE ODNOSAJE Z JUGOSLAVIJO.

V Sofija, 18. okt. (Izv.) Ministrski predsednik Ljapčev je na današnji seji sobranja utemeljeval odredbo izjemnega stanja v okrajih Petrič in Čustendil. Obzaloval je dogodke v Macedoniji, ki bi utegnili motiti dobro razmerje z Jugoslavijo. Dalje je Ljapčev ugotovil, da jugoslovanski poslanik Nešić ni vložil niti protesta niti note, temveč je vlada smatrala, da mora iz lastne iniciative ukreniti potrebno za varnost države, vsled česar se je odločila dati v onih obmejnih krajih, kjer

ima prebivalstvo veliko zvez preko meje, oblast v nepristranske roke vojaštva. S povzdignjenim glasom je izjavil, da so taki dogodki največji zločin, ki se more storiti Bolgarski. Taka dejanja se lahko človeško pojasnijo, politično pa se morajo najhujše obsoditi. To izjavlja on kot minister in kot Bolgar in mora torej atentate odločno obsojati. Končno je izjavil, da se bodo taki ukrepi kmalu lahko razveljavili.

Nemški šolski zakon.

V Berlin, 18. okt. (Izv.) Danes je po dolgem poletnem počivanju zopet začelo delovanje nemškega državnega zbora, ki pa bo trajalo k večjemu en teden, tako da se bodo prave seje začele še le meseca novembra. Gre za prvo čitanje šolskega zakona, ki ga je izdelal nemškonsacionalni minister von Keudell in ki je povzročil že težke konflikte med vladnimi strankami. Še le pred par dnevi je »Reichsrat«, parlament dežel, odklonil kompromis v tej stvari. Današnja seja se je začela z napadom od strani opozicije. Socialni demokrati so zahtevali, da se pred šolskim zakonom razpravljajo o gospodarskem položaju in o stavki v srednjemškkih revirjih rjavega premoga. Vladne stranke so te predloge opozicije odločno odklonile. Keudell je svoj predlog utemeljeval v kratkem govoru, ki je na zbornico napravil le majhen vtis. Odločilne težkoče za vlado se v tem zasedanju ne pričakujejo, ker se bo državni šolski zakon po prvem čitanju odstopil odborom, kjer se bodo začela kompromisna pogajanja.

Litva je vložila tožbo pri Društvu narodov.

V Ženeva, 18. okt. (Izv.) V tajništvu Društva narodov je bila danes vložena tožba litvanske vlade proti poljskim odredbam napram litvanskim državljanom v okrožju Vilne. Litvanska vlada je prepričana, da obstoji na poljski strani velik načrt, ki je naperjen proti obstoju litvanske države. Litvanska vlada prosi Svet Društva narodov, da stavi njeno tožbo v smislu čl. 11. pakta Društva narodov na dnevni red decembrskega zasedanja.

Ce bo Italija zadovoljna...

V Dunaj, 18. okt. (Izv.) Albanski zunanji minister Vrioni beg je posebnemu poročevalcu »Reichspost« izjavil pred kratkim v intervjuju, da je sedaj po umoru Čena bega treba pripomniti, da velja tiranski pakt samo notranji izgraditvi dežele, ter je pristavil: »Albanija bi bila pripravljena, skleniti tudi z Jugoslavijo pakt, ki ne bi nasprotoval duhu italijanske-

njimi že veljajo vsled obstoječih trgovinskih pogodb. Predsednik mednarodne trgovinske zbornice je povsem pristal na glavne potoze predloženega pogodbenega načrta ter omenil, da predvidene izjeme nikakor niso v nasprotju z načeli potrebne ukinitve omejitev uvoza in izvoza. Odločno pa je predsednik svaril po nalogu mednarodne trgovinske zbornice pred takimi pridržki, ki se protijo ciljem konvencije, večinoma v varstvo privilegijev posameznikov na škodo interesov splošnosti. Popoldne se začne razprava o podrobnostih, glede katerih je bilo predloženih že več dodatnih predlogov.

Žid — politični morilec pred sodiščem.

V Pariz, 18. okt. (Izv.) Danes se je začela razprava proti morilcu ukrajinskega hetmana Petljura, urarju Schwarzbardu. Varnostna služba v dvorani je bila zelo stroga. Morilec napravljala zelo miren vtis in nosi vojni križec. Petljurova vdova je bila prisotna kot sotožiteljica. Obtožnica obsega 22 strani. Po prečitavanju obtožnice je predsednik izjavil, da biva Schwarzbard že deset let v Parizu in da je od 1925 naturaliziran Francoz. Takoj ob začetku vojne se je javil prostovoljno in je za svojo hrabrost dobil vojni križec in velja za spretnega rednega delavca. Nato je Schwarzbard govoril o motivih svojega dejanja in o številnih preganjanjih Judov v Ukrajini. 1925 so mu pripovedovali, da ležita v bolnici ruskega rdečega križa dva častnika bele armade, od katerih se je eden hvalil, da je onečastil 37 žensk, drugi pa, da je na en dan ubil 15 Judov. To ga je ogorčilo in nekoliko dni potem je zvedel, da je Petljura v Parizu. Takoj je sklenil, da na vsak način izvrši dejanje. Od številnih prič, ki jih je predlagal Schwarzbard, je danes, ko jih je sodišče pozvalo, manjkalo mnogo znanih osebnosti, tako tudi Maksim Gorkij.

Princ Karel in Lupescu ločena.

V Bukarešt, 18. okt. (Izv.) »Indreptarea« potrjuje vest, da se gospa Lupescu ne nahaja več pri princu Karlu. Tri dni že biva na Dunaju. Gospa Lupescu je napisala svoje memoare in jih prodala nekemu ameriškemu založniku.

V Bukarešt, 18. okt. (Izv.) Kakor doznava Vaš dopisnik, sta se bivši princ Karel in madams Lupescu ločila že 12. oktobra in sicer vsled serije člankov, ki jih je Lupescu objavila v »New York Herald«. Članki so na Karla učinkovali zelo mučno, odnošaji med njima so se že preje ohladili, vsled objave teh člankov pa je prišlo do razkola. Karel je očital gospi Lupescu, da ga je s temi članki kompromitirala.

90 ODSTOTKOV RUDARJEV JE V STAVKI.

V Halle, 18. okt. (Izv.) Stavka rudarjev v srednjemškkih revirjih rjavega premoga se je razširila. Stavka nad 90 odstotkov rudarjev. En del rudnikov in tovarne briketov so popolnoma zaprte, manjši del pa dela z zelo majhnim številom delavcev. Nujna dela se opravljajo. Dve tretjini stavkajočih so socialni demokratje, ena tretjina pa komunisti. Industrija je za dva do tri tedne preskrbljena s premogom.

Komentarji k položaju.

Zagrebaški »Jutarnji list« z dne 18. t. m. poroča iz Belgrada med drugim: G. Vukičević smatra, da se bo volitev predsedništva narodne skupščine izvršila tako, kakor žele radikali. O tem se bo odločilo še v vladi, nato pa pride predlog pred plenum demokratske zajednice, ki se sestane 19. t. m. Po rešitvi tega vprašanja hoče g. Vukičević takoj izvesti blejski sporazum, kar pomenja popolnitev enega podpredsednika in enega tajniškega mesta v radikalnem klubu s člani SLS. Izvede se pa tudi belgrajski sporazum, to je sporazum med Vukičevićem in Vojo Marinkovićem. Kar se tiče Ljube Davidoviča, smatrajo radikali, da se bo držal zelo rezervirano in ne bo delal težkoč niti pri volitvi skupščinskega predsednika. To je razvidno tudi iz izjave, ki jo je dal Davidović deputaciji iz Banjaluke; ni navdušen za sedanjo vlado, a v tem trenutku ne namerava ničesar povzeti proti njej.

Podobno poročajo današnje zagrebške »Novosti«. Z izključitvijo g. Nastasa Petrovića iz radikalnega kluba so se odnošaji v radikalnem klubu razčistili na korist vladi g. Vukičevića. Z izvolitvijo g. Ninka Perića za stalnega predsednika narodne skupščine se uredi tudi razmere v vladni koaliciji na korist le-te. G. Davidović se bo moral končno ali spravi s to koalicijo ali pa razcepiti stranko. Za koalicijo med SDS in HSS nastane po verifikaciji poslanskih mandatov v narodni skupščini nov položaj in odločiti se bo morala ponovno za to ali ono pot.

Na drugem mestu prinašajo »Novosti« pogovor svojega sodruka z ministrom dr. Grgo Angjelinovićem, ki se je te dni mudil v Zagrebu. G. dr. Angjelinović je izjavil, da je brezpogojno za refuzijo obeh demokratskih strank ter bi uresničenju te ideje, če bi bilo treba, rad žrtvoval i portfelj i mandat. Toda demokratski blok smatra za laž in podvalo sam. demokratov; a o demokratskem bloku, v katerem bi bila tudi Radičeva stranka, noče niti govoriti.

ga pakta. Posebni poročevalec pripominja k temu: »To se pravi, da bi Albanija le tedaj bila pripravljena skleniti tudi z Belgradom pakt, če bi bil ta pakt v liniji italijanske zunanje politike.«

V Albaniji kriza vlade?

V Atene, 18. okt. (Izv.) Brzjavka iz Tirane poroča, da je v Albaniji izbruhnila kabinetska kriza radi hudih napadov tiska in skupščine proti vladi. V kabinetu se bodo zgodile gotove izpremembe, nekateri ministri bodo svoje resore obdržali.

Komaj otvorjena, pa že odgodena.

V Budimpešta, 18. okt. (Izv.) Madjarska narodna skupščina se je danes po štiri in pol mesečni pavzi zopet sestala, pa se je takoj zopet odgodila za en teden. Vlada je predložila več zakonskih predlogov. Socialni demokratje so zahtevali debato o svobodi tiska, amnestijo političnih beguncev, ki so se izselili po udušitvi boljševizma, uvedbo splošne, direktne in tajne volivne pravice in poročilo o političnih pogajanjih, ki so se 1920 vršila med Francijo in Madjarsko. Bethlen je te predloge odklonil, ker skrivajo v sebi boljševiško nevarnost, razprava o dogodkih 1920 pa bi bila nedovoljena indiskrecija. Zakonski načrt o valorizaciji starih privatnih dolgov predvideva samo omejeno valorizacijo blagovnih dolgov.

Uvoz in izvoz naj se ne omejujeta.

V Ženeva, 18. okt. (Izv.) Konferenca vlad za ukinjenje omejitev uvoza in izvoza je v splošni razpravi poudarjala potrebo odprave dalekosežnih omejitev uvoza in izvoza. Romun Ceuceano je izjavil, da je Rumunija pripravljena nastopiti za dalekosežne trgovinske svobode s pogojem, da pogodbe dopustijo polno svobodo. Italijanski delegat Suvisa je pripomnil, da pri velikem številu držav ne gre za nič drugega, kakor da se razširijo pogodbene obveznosti, ki v mnogih slučajih med

Najvažnejša pošta: 38.000 glasovnic za TOI zbornico.

»Podpišite povratnico!«

Te dni raznese pismo-onoše vsem volivcem v trgovinskem in obrtnem odseku za Zbornico TOI glasovalne listine. Vsak dobi pismo priporočeno in proti povratnici, ki jo podpiše. Če bi kdo ne dobil pravočasno, naj gre po listine na pošto.

Glasovalne listine.

Volivec prejme volivno izkaznico s svojim imenom, potem glasovnico in dve kuverti. Vse te listine so za obrtni odsek rdeče barve, za trgovski odsek pa modre. V malo kuverti se dene glasovnica, potem ko je nanjo prilepljena tiskana naša kandidatna lista. Ko je mala kuverta zalepljena, se jo dene skupaj z izkaznico v večjo kuverti.

Glasovnica in kandidatne liste.

Naša kandidatna lista za obrt je tudi rdeče barve. Pozna se, da je naša, ker je njen nosilec, to se pravi prvi na listi, Ivan Ogrin, stavbenik v Ljubljani. — V trgovini bodo volili vsi, ki niso za Žerjava, listo, katere nosilec je Ivan Jelačin ml., trgovec v Ljubljani. Ta kandidatna lista je modra. — Vsakemu volivcu pošljemo tiskano kandidatno listo v posebnem pismu. Ko dobi volivec od Zbornice glasovalne listine, nalepi na glasovnico tiskano kandidatno listo. Vsak naj pazi, da nalepi pravo! Na glasovnico samo tiskano kandidatno listo! Druga ne pišite nanjo ničesar!

Ne hodi za mano, ne boš je doblil...

Glejte Žerjavovega agitatorja. Za peto pismo-onoše je že pri obrtniku, da dobi glasovnico. Pa ne bo nič! — Gospodom, ki jim je »Jutro« sveto pismo, prede trda, odkar so zafurali »Slavensko banko«. Pri teh volitvah za Zbornico bi spet radi nekaj profitirali. Zato bodo prav po judovski vsiljivi pri pobiranju glasovalnih listin. Kdor pozna jutrovske gospode, se ji bo seveda smejal in sam prav volil. — Odda pa lahko glasovalne listine tudi zanesljivemu znancu, da zanj vse prav uredi. Vsak bo seveda dobro pazil, komu kaj izroči. Skrbite, da bodo jutrovcu zastoj brusili pete, četudi pridejo pod firmo trgovskih gremijev ali obrtnih združenj.

Kako zalepim, da bo prav?

Na glasovnico prilepiš tiskano kandidatno listo. Potem deneš tako izpolnjeno glasovnico v malo kuverti. To zalepiš. Nato deneš zaprto malo kuverti v večjo kuverti, zraven pa izkaznico. Ko je oboje v večji kuverti, se jo zalepi. V vsaki kuverti sme biti samo ena glasovnica in ena izkaznica.

Priporočeno na pošti — brez znamk.

Večja kuverta ima naslov že natisnjen. Nič nanjo pisati! Nisi jo takoj na pošto in oddaj priporočeno. Priporočeno mora biti, ne stane pa to »priporočeno« nič. Vse te pošiljave so poštne proste. — Oddajte na pošto hitro! Najkasneje do 28. oktobra.

»Dva nevtraleca«.

Vsak, kdor dobi glasovalne listine, ima pravico voliti. Vsak, kdor pozna naše gospodarske razmere, mora iti v boj proti kliki okoli »Jutra«! Pri nas na Slovenskem med gospodarskimi krogi ne more biti »nevtraleca«. To sta kvečjemu gornja dva, ki ne poznata naših razmer in nimata volivne pravice.

PRIPOROČAMO

moško in damsko konfekcijo trdke
GRIČAR & MEJAČ
Selenburgova ulica št. 3.

Naši kandidati za trgovski odsek — modre glasovnice.

Ivan Jelačin ml., trgovec, Emonska cesta. Ljubljana.
Ivan Jeras, poslovođa tvrdke »Sladkor« d. z. o. z., Rimska cesta, Ljubljana.
Rudolf Stermecki, trgovec, Kralja Petra cesta, Celje.
Peter Osterc, trgovec, Beltinci.
Anton Stergar, trgovec, Šutna-Kamnik.
Josip Lavtižar, trgovec, Kranjska gora.
Frane Čeh, trgovec, Murska Sobota.
Ivan Kos, trgovec, Slovenska Bistrica.
Stanko Florjančič, trgovec, Sv. Petra cesta 35, Ljubljana.
Josip Bahovec, trgovec, Sv. Jakoba trg 7, Ljubljana.
Leopold Bruderman, trgovec, Konjice.
Martin Vrabl, trgovec, Srbski trg, Ptuj.
Fred dr. Crobath, poslovođa tvrdke Franc Crobath d. z. o. z., Kranj.
Frane Šumi, poslovođa »Atlantec« d. z. o. z., Ljubljana, Kranj.
Srečko Vršič, trgovec, Selenburgova ulica 3, Ljubljana.
Anton Lečnik, trgovec z zlatino, Glavni trg, Celje.
Alojzij Sušnik, trgovec, Zaloška cesta 21, Ljubljana.
Ivan Mesar, poslovođa »Papirografije« d. z. o. z., Gosposvetska cesta, Ljubljana.
Makso Turnšek, trgovec, Zlavor 5, Marija Nazarje.
Luka Derževnik, trgovec, Arlica, p. Ribnica na Pohorju.
Ladislav Fatur, trgovec, Laze, Planina.
Alojzij Požar, trgovec, Prevoje pri Lukovici.
Frane Lipej, trgovec, Brežice.
Matija Rom, trgovec, Kočevje.
Jakob Punčuh, trgovec, Tržaška cesta 27, Ljubljana.
Jakob Jančar, trgovec, Vidovdanska cesta 1, Ljubljana.
Krištof Španiček, trgovec, Rogaška Slatina.
Frane Osebek, trgovec, Makole pri Poljčanah.
Ivan Finžar, trgovec, Breznica, Gorenjsko.
Alojzij Grile, trgovec, Novo mesto.
Ludovik Kržišnik, trgovec, Rajhenburg 65.
Anton Lovšin, trgovec, Stari trg, Ljubljana.

¹ Vsak prvi, tretji, peti itd. je kandidat, vsak drugi, četrti, šesti itd. je njegov namestnik.

Naši kandidati za obrtni odsek — rdeče glasovnice.

Ivan Ogrin, stavbenik, Gruberjevo nabrežje 8, Ljubljana.
Frane Dolinar, pekovski mojster, Pred škofijo št. 11, Ljubljana.
Miloš Hohnjec, kipar, Razlagova ulica, Celje.
Frane Korajžija, dimnikarski mojster, Zidovska ulica 20, Maribor.
Ivan Vrečar, mizar, Spodnje Domžale.
Andrej Gorenc, čevljar, Grbin-Litija.
Matija Mesarič, krojač, Maistrova ulica št. 16, Maribor.
Štefan Litrop, čevljar, Turnišče.
Jernej Lohar, krojač, Sv. Petra cesta šte. 20, Ljubljana.
Frane Pust, tesar, Streliška ulica 29, Ljubljana.
Štefan Sukič, krojač, Murska Sobota 344.
Frane Flor, mizar, Slogona gora, p. Oplotnica.
Josip Hafner, gostilničar in žagar, Sk. Loka.
Ivan Moder, mizar, Dol pri Ljubljani.
Frane Hohnjec, mesar, Frankopanova ulica 41, Maribor.
Vinko Lašič, zidarski mojster, Tržaška c. 98, Maribor.
Josip Musar, mesar, Šolski drevored, Ljubljana.
Matko Čurk, stavbenik, Mirje 3, Ljubljana.
Peter Sadravec, lastnik žage in mline, Ormož.
Mihael Brenčič, gostilničar, Ormoška cesta 3, Ptuj.
Andrej Kralj, sodar, Sv. Lenart pri Brežicah.
Janko Papež, klepar, Črnomelj.
Frane Zavodnik, mizar, Glince, Št. Vid.
Martin Dolenc, čevljar, Cerkvena ulica št. 21, Ljubljana.
Perdo Ferenc, klepar, Mirje 2, Ljubljana.
Ivan Srebot, čevljar, Ravnikarjeva ulica 15, Ljubljana.
Peter Kuder, čevljar, Griže pri Celju.
Avgust Švajger, ključavničar, Braslovče.
Matija Cankar, mizar, Selo, Ziri.
Anton Pogorelec, kovač, Podtabor, Struge.
Josip Kuhar, mizar, Št. Vid nad Ljubljano.
Martin Slapar, čevljar, Tržič.

¹ Vsak prvi, tretji, peti itd. je kandidat, vsa drugi, četrti, šesti itd. je njegov namestnik.

Skandal z dr. Wuttejem.

Povojni špekulantje prihajajo počasi na svoj račun. V Gradcu so zaprli znanega dr. Wutteja, ki je bil tudi v upravnem svetu Trboveljske družbe, dokler ni začela veneti njegova slava. Sedel je v Trboveljski skupno z g. Praprotnikom. Radi njegovih špekulacij, ki so oškodovale premnoge lahkoverneže, je bil pretekel sredo v Gradcu aretiran. Dasi so se zanj zavzemali zlasti nacionalistični krogi, je vendar moral iti sedet. Predvčerajšnjem so ga spustili na svobodo proti visoki kavčiji 100.000 šilingov, ki so jih drugi zanj zastavili. Ne sme pa seveda nikamor iz Gradca. Tako ozdravlja Avstrija od poveljnih nesolidnih gospodarskih metod. Tudi pri nas bo kmalu izčiščeno na en ali drug način. Govori se celo o nekih preiskavah in grozečih aretacijah.

Ne šarite s stanovstvom!

»Jutro« in »Narod« sta polna stanovske ljubezni. Obenem pa krepko podrtavata naprednost, kar je v njunih glavah isto kot SDS. Istočasno vodita volivni boj tajnik in podpredsednik stranke SDS, Rape in Ribnikar. Razumemo ta konglomerat zavijanj in izvijanj; tako brez programa ni še nikdar vodila v gospodarstvu osovražena SDS volivnega boja za zbornico. Da je jutrovske »stanovstvo« isto-veljno z uničevanjem, o tem žvrgole danes vrabci ne samo na strehah Jadranske, Slavenske in Slovenske banke, ampak na vseh slovenskih gospodarskih hišah.

Da bomo na jasnem.

V zapuščenosti se lovi SDS za šlagerji. Zadnji je v tem, da objavlja neke pretirane zahteve »klerikalcev« in protidemokratskih krogov. Ugotavljamo: SDS nam je — v koliko je resno mislila, smo že povedali — res ponudila predsedstvo zbornice, a od 48 mandatov — 22! Skozi kakšna očala se tu vidi večina?

Gospoda Zadravec in Petovar, zakaj ne pojasnita?

Nasilje se je zgodilo nad dvema SDS-argema, vpije »Jutro« in »Narod«. Ugotavljamo: G. Zadravec je po svojem obratu industrialec, zato spada v industrijski odsek. Hotel je priti v obrt, da bi tam mogel biti nositelj demokratske liste. Poslal je neki star obrtni list zadnji trenutek, da izvršuje nekako žganjekuho. Finančna kontrola v Ormožu je potrdila, da obrti ne izvršuje. Tako g. Zadravec ni mogel priti na listo v obrtni odsek. G. Petovar pa je pogodbeni poštar, ki

radi poštinih predpisov sploh ne more izvrševati obrti. Nemogoče je torej, da bi bil vnešen v volivni imenik, če nima za to potrebnih lastnosti. Saj itak pišete, da je v imeniku preveč takih, ki niso pravi obrtniki in trgovci! Če pa enkrat skusite, da veljajo predpisi za vse, je le znak, da prehajamo v normalno dobo.

Poglejte listo SDS!

Na sigurno mesta je SDS postavila same izrazite pristase, ki so dobro zapisani pri vodstvu SDS. V nemilost sta padla še gospoda Franchetti in Ivan Rebek iz Celja! Lansko leto ju je SDS postavljala še kot zastavonoši stanovstva. Ali se celo pri najožjih pristajih pojem o stanovstvu spreminja po mišlj volji vodstva SDS?

Kako »sijajno« razpoloženje je vladalo za trgovsko listo SDS ali listo g. Kavčiča, pa osvetljuje najbolj dejstvo, da se je tej gospodi šele nekaj minut pred terminom posrečilo sestaviti listo tako, da je SDS v razburjenosti že mislila, da je sploh ne bo mogoče vložiti. Ne znak stanovstva, ampak nezaupanja, gospoda od SDS!

V lokalni,
v katerem ni „Slovenca“, tudi
ni mesta za našega človeka.
Zahtevajte „Slovenca“ povsod!

Orel

Orliškim krožkom. Za udeležence letnega običnega zbora Slovenske Orliške Zveze, ki se bo vršil 23. oktobra t. l. je z odlokom P. D. št. 64.654 po vseh železnicah dovoljena polovična vožnja za dneve 22. do 25. oktobra t. l. — Vsaka udeleženka kupi na odhodni postaji vozno karto do Ljubljane. Na karto naj priloži moker žig in pove, da se udeleži običnega zbora. Pri odhodu v Ljubljano se vozna karta ne sme oddati, ker velja tudi za vožnjo za nazaj. Vsaka udeleženka mora imeti s seboj od svojega krožka (odbora) podpisano pooblastilo za občni zbor. — Slovenska Orliška Zveza.

Naznanilo

Jadranska straža. Mornariški odsek ima svoj prijateljski sestanek dne 25. t. m. ob pol devetih zvečer pri Mraku na Rinski cesti. Vsi mornarji, kateri pojmujejo veliko nalogo Jadranske straže, so prijateljsko vabljeni. — Jadranska straža.

Poizvedovanja

Našel se je možki telovnik in kravata. Dobi se na Taboru št. 2 od 12.—14. ure.

Dnevne novice

★ Somišljenike opozarjamo, da dobijo vsak volivec na dom po pošti tudi našo tiskano kandidatsko listo za Zbornico TOI. Volivci v obrtnem odseku dobre rdečo listo, volivci v trgovinskem pa modro. Če bi kdo ne dobil, naj se obrne na kakega našega zaupnika, da mu da tiskano kandidatsko listo.

★ Še nekaj! Kjer ne raznašajo selski pismonoše priporočenih pism, naj gredo že 21. ali 22. oktobra volivci po priporočena pisma na pošto. Treba imeti pri sebi kak dokument, če volivca na pošti ne pozna.

★ Pri občinskih volitvah na Raki je zmagala Kmetijska zveza nad združenimi nasprotniki in si dobila večino v občinskem zastopstvu.

★ Kadar so »klerikaleci sami med seboj... Ali jih hočeš spoznati, kakšni so takrat? Tedaj kupi Krekove Izbrane spise, prvi zvezek! Tam dobiš na strani 60—81 Kreka v zaupnem razgovoru s prijateljem o duhovskem stanu, o razmerah v ljubljanskem semenišču in v Avguštinju, o politiki, o socializmu — ne bo ti žal, če to prebereš. Na prodaj v Novi založbi v Ljubljani, Kongresni trg, po 25 Din.

★ Na dr. Krekovi mešansko-gospodinski šoli v Zgornji Šiški pri Ljubljani se prične z rednim poukom prihodnji ponedeljek. Zato naj gojenke, ki so se priglasile za sprejem, te dni vstopijo. Tudi nove gojenke se še sprejemajo ta teden.

★ Papež Pij XI. kot veleturist. K zadnjemu odstavku tega podlistka pripominjamo, da g. Janko Mlakar ni šel na Monte Rosa po slovitih Vzhodnih stenih, kakor papež, marveč čez Monte Rosagletscher.

★ Premješčenja v vojni mornarici. Po potrebi službe so premješčeni korvetni poročnik Kazimir I. Rečelj od komande rečne flotile na kr. ladjico Jastrež; korv. poročnik Stanislav F. Cvir od komande strokovnega orožja na bojni čoln Uskok BC 1; poročnik bojne ladje I. razr. Vladimir Andošek s kr. ladje Dalmacija v mornarsko komando; poročnik boj. ladje I. razr. Vladimir M. Kostanjevec s »Dalmacije«. Na Prvo pomorsko obalsko komando; korvetni poročnik Zenon V. Adamič s kr. ladje Sokol k Drugi pomorski obalski komandi; korvetni poročnik Josip F. Sakšida s kr. ladje Kobac na kr. ladjico Jastrež; mornariko-tehnični poročnik Josip I. Zepančič s »Kobca« v pomorski arzenal; novospregledi časni teh. poslovođa 4. razr. Dragotin V. Vrbinšek k Gradbeni upravi mornarice; poročnik bojne ladje I. razr. Miroslav A. Gogola od mornaričnega oddelka v Divuljah k Tretji zrakoplovni komandi; novospregledi časni teh. poslovođa 4. razr. Viktor I. Butković na kr. ladjico Dalmacija; sanitetni poročnik dr. Ivan I. Koprivnik od Komande mornarice za vršila službe načelnika kirurškega oddelka Stalne mornariške bolnice; korvetni poročnik Franjo F. Podboj s »Dalmacije« na torpedovko T 1; korvetni poročnik Franjo A. Flego s torpedovko T 2 na Dalmacijo; sanitetni poročnik dr. Josip J. Kotnik z Dalmacije na pomorsko vojni akademijo; sanitetni poročnik dr. Anton F. Štor s Stalne morn. vojaške bolnice k Komandi strokovnega oddelka; inženir poročnik Ljudevit I. Plášar od Gradbene uprave mornarice v Mornariški oddelku Divulje; adm. podporočnik ekonomske stroke Anton I. Šparovec iz Stalne morn. bolnice za vršila službe knjigovodje v pomorskem arzenalu; adm. podporočnik Jak. F. Sedej, dosedaj blaginjak maritim. odseka pom. arzenala, za vršila službe komisarija Stalne morn. bolnice.

★ Monumentalno deško semenišče v Zagrebu. Zagrebški nadškof in djakovski škof gradita vzajemno v Zagrebu (na Voćarski cesti) monumentalno deško semenišče, ki bo pokrivalo 10.000 m² površine in obsegalo nad 100.000 m³ prostorov. Semenišče bo imelo lastno humanistično veliko gimnazijo in internat za 500 dijakov. Sistem ne bo centralističen, marveč se razen gimnazije zgradi šest paviljonov. Vse zgradbe bodo kar najmodernejše opremljene, semenišče bo imelo lastno veliko gospodinjstvo. Cevi za centralno kurjavo bodo dolge 13 km. Istotako bo imelo semenišče lastno bolnico in zvezdarno. Za park in igrališča je na razpolago 17 jutler sveta. Na zgradbi je neprestano zaposlenih od 300 delavcev in upajo, da se začne predavanja dne 1. sept. 1928.

★ Kongres Narodnega ženskega saveza v Subotici. Včeraj je začel v Subotici, kjer praznuje Dobrotvorna zadruga srbskih žen 50letnico svojega dela, zborovati letošnji kongres Narodnega ženskega saveza. Kongres se vrši v veliki dvorani mestne hiše. Svoja zastopnika sta poslala prosvetni in trgovski minister. Kongres je otvorila in mu predseduje predsednica NZS ga. Leposava Petković. V svojem govoru se je oddolžila spominu padlega generala Kovačevića in predlagala, da se pošljeta pozdravni brzojavki kraljici Mariji in predsednici mednarodne ženske zveze lady Aberdeen. Prisrčne pozdrave poslila kongres — tako je izvajala ga. Petković — tudi dragim sestram v Istri, Primorju in na Koroskem, kjer se nas spominjajo s solzami v očeh. Govor ga. Petković, posebno pa zvršetak, so sprejele zborovalke z viharim odobravanjem. — O delu Saveza v minoletem letu je poročala tajnica gd. Milena Atanacković; poročilo je kongres odobrila. Sprejeta se je resolucija na prosvetnega ministra, ki zahteva večje plahe pri vzgoji ženske mladine na srednjih šolah.

★ Jugoslovansko ženstvo za ohranitev miru. Jugoslovanska ženska sekcija »Fidaka« v Beogradu je poslala centralni sekretari v Parizu in ženam vseh zaveznikov dežela pismo, v katerem opozarja na zločinsko početje bolgarskih band v Južni Srbiji, s katerim skušajo izzvati novo vojno. Pismo apelira na matere vseh zaveznikov narodov, da uporabijo vsa sredstva, da zainteresirajo svoje državljane in ves svet za ohranitev miru na Balkanu.

★ Sprememba občinskih mej med občinama Velika Pirešica in Celje — okolica. Veliki župan mariborske oblasti je na podstavi občinskega reda s privoljenjem oblastnega odbora mariborske oblasti odločil, da se izloči iz občine Velika Pirešica kraj Lopata ter priklopi h krajevni občini Celje — okolica. Tozadevna naredba velikega župana mariborske oblasti je tem bolj upravičena, ker spada Lopata že od nekdaj k šolskemu okolišu celjske okolice. Ob enem bo tudi občutno razbremenjena občina Velika Pirešica, ki je morala dosedaj prepevati k stroškom za 4 različne osnovne šole. Kakor čujemo, bodo Lopatčani pri letošnjih občinskih volitvah že volili svoje zastopnike v odbor občine Celje — okolica. S tem se je torej končno uresničila že dolgoletna vroča želja Lo-

patčanov, za katero so se skozi desetletja borili zaman že pod staro Avstrijo, ki ni imela razumevanja za ljudske težnje, kar pa sedanjí oblastni odbor in veliki župan dr. Schaubach vse drugače ustrezata.

★ Prvi rezervni oficirji pomorskega letalstva. Na pomorski letalski šoli v Kumboru v Dalmaciji so napravili izpit za rezervne mornariške inženirske podporočnike gg. ing. V. Koželj, ing. Zoran Rant in ing. Fr. Slana. To so naši prvi absolventi pomorske letalske šole.

★ O razmerah na dolejški železnici smo prejeli zadnji čas veliko pritožb. Vlaki so vedno prenatrpani, na celi dolgi vožnji se ti primeri, da moraš stati ves čas. Preobremenjeni stroji se pred klanci ustavljajo in tako se dogaja, da imajo vlaki velike zamude. Ker vozijo, posebno z jutranjimi vlaki, številni dijaki in uradniki, imajo radi tega vedno neprijetnosti. Tudi trgovci in kmetice, ki vozijo na trg, imajo valed tega veliko škodo, ker prihajajo prepozno. Ljudje zamujajo razprave na sodišču, kdo jim bo povrnil škodo. — Prosimo merodajne oblasti, da se za razmere zanimajo in ustrežajo želji prebivalstva po uvedbi drugega voznega reda in uvedbi novih vlakov, ako so te pritožbe upravičene.

★ Požar v Bizovniku pri Ljubljani. Včeraj zjutraj kmalu po 8. uri je izbruhnil v Bizovniku pri Ljubljani velik požar. Vnela se je hiša posestnika in mizarskega mojstra Josipa Hribarja. Postajni načelnik v Žalogu je o požaru telefonično obvestil prometno pisarno na glavnem kolodvoru v Ljubljani, ta pa je telefonirala gasilski postaji v Mestnem domu, naj hiti pomagat v Bizovnik, ker je vsa vas v nevarnosti. Ljubljanski gasilci so takoj odhiteli z motorno brizgalno na avtomobilu v Bizovnik. Na licu mesta so bili najprej domači gasilci iz Bizovnika, ki imajo moderno motorno brizgalno. Ob istem času pa so dospeli hkrati še gasilci iz Vevč, Most in Ljubljane s svojimi motornimi brizgalnami. V akcijo so stopile tako vse štiri motorne brizgalne, ki so zajemale vodo iz kakih dvajset korakov oddaljenega jarka. Požar je bil takoj omejen le na to hišo in kasneje tudi udušen. Gasilci z Ljubljane so se mogli že čez pol ure zopet vrniti v mesto. Hribarjeva hiša s skupino gospodarskih poslopij stoji sredi bizovski vasi. Sreča je še bila, da ni bilo vetra in da se nabaja voda tako blizu. V nasprotnem slučaju bi se ogenj razširil po vsej vasi. Hribar trpi po približni cenitvi kakih 40.000 Din škode ter je proti požaru zavarovan. Ogenj je nastal najprej v podstrešju. Kako je nastal, dosedaj še niso mogli ugotoviti.

★ Prstan za odličnjake na skopljanski fakulteti. Glavni odbor Društva sv. Save je sklenil, da se vsako leto nagradi najboljši dijak ali dijakinja na skopljanski filozofski fakulteti z zlatim prstanom. O podelitvi prstana bo odločeval profsorski zbor navedene fakultete. Na prstanu bo v emajlu izdelana podoba sv. Save. Odlikovanje se zabeleži tudi v diplomu.

★ Kongres Zveze obrtnih zadrug v Srbiji. Dne 16. t. m. je začel v Kumanovem zborovati kongres Saveza zanatliških zadrug. Zastopanih je od 55 zadrug 30 s 40 delegati. Glasom poročil znašajo aktivna Saveza 63.202 Din, pasiva 17.597 Din, gotovina 20.289 Din, inventar 16.590 Din. Referenti so naglašali lep razvoj posameznih obrtnih zadrug, posebno čačanske predelovalne, belgrajske mizarske in mnogih drugih, ki so se iz najskromnejših početkov povzdignile v velepodjetja. Dr. Ljuba Olič je osvetlil pomanjkljivost zakonodaje glede obrtnega združništva in naglasil potrebo čisto nove tostvarne zakonodaje. Dalje je podal zahtevo, da se stari srbski zakon o obrtnih združjih v celoti razširi na ostale pokrajine, to je ne samo glede predpravic, marveč tudi glede dolžnosti. — Ostro je kongres ocenil delo Obrtne kreditne banke, ki nikakor ne dosega namena, zaradi katerega je bila ustanovljena, ker ravno najbolj potrebne obrtne kroge najmanj podpira.

★ Italijanski vohuni in atentatorji. Iz Splita poročajo, da so oblasti prišle na sled fašističnemu vohunu italijanskemu optantu Jakobu Gierginiju v Blatu na Koruži, ki je bil v stalni zvezi s fašisti na Lastovu. Oblasti so zasledile njegovo zadnje pismo, ki ga je poslal na Lastovo po kmetu Antonu Zetio-Petriču. V tem pismu poroča Giergini o stanju naše vojne mornarice v Piratu in zahteva, naj mu fašisti pošljejo večjo količino bomb. Gierginiju se je posrečilo v zadnjem hipu pobegniti. Zetia pa so zaprli.

★ Predavanja o Društvu narodov na šolah. Prosvetni minister je odredil, da se po vseh osnovnih in srednjih šolah posveti ena ura predavanja o Društvu narodov.

★ Iz prosvetnega ministristva. Za vršila poslova načelnika v oddelku za srednje šole je namesto M. Markovića imenovan Miladin I. Ševarlić, dosedajni nadzornik naučnega oddelka.

★ Izredna slavnost na državní mej. V nedeljo, 23. oktobra se vrši pri Mariji Snežni velika slavnost ob priliki slovesne blagoslovitve novih zvonov po sledečem sporedu. V soboto po eni uri sprejem novih zvonov na meji župnije, ob tretji pa pri župni cerkvi. Zvečer ob pol šestih prihod našega priljubljenega nadpastirja, ki bo v nedeljo ob devetih blagoslovil nove zvonove. Takoj po dovršenem obredu se dvignejo novi zvonovi med sviranjem godbe katoliške omladine iz Maribora v zvonik. Popoldne ob treh priredi znana omladinska godba na prostem pred cerkvijo koncert. — K tej izredni obmejni slavnosti so povabljeni verniki od blizu in daleč.

★ Jugoslovansko državljanstvo sta dobila N. Barkov, bivši dnevnikař žrebčarne na Selu in S. Jeremejev, dnevnikař fin. kontrole v Kozarišču.

★ Službe za služitelje. Pri prosvetnih referatih okrajnih glavarstev v Celju, Dolnji Lendavi, Mariboru desni breg, Mariboru levi breg, Murski Soboti, Ptuj in Šmarju pri Jelšah so razpisane službe služiteljev-dnevnikařev za dobo od 31. marca 1928. Neozhejeni prosilci naj vložijo svojo ročno pisano prošnjo do 25. oktobra pri mariborskem županstvu.

★ Svobodne luke na našem morju. Da se našim lukam na Jadranu omogoči konkurenca z Reko in Trstom, se organizira sistem svobodnih pristanišč ali vsaj svobodnih pasov, tako zvanih »punte franche«. Za izdelavo tostvarnega zakonskega načrta je trgovinski minister imenoval posebno komisijo, ki je te dni dovršila svoje delo in podala svoje predloge.

★ Ogromen požar v kaznilnici v Skoplju. V veliki skopljanski kaznilnici je dne 16. t. m. izbruhnil silen požar. Ognjegasci, vojaštvo in policija so z največjim naporom reševali kaznjence. Kaznilnica je še iz turških časov, ogromna zgradba, obdana okoli in okoli z visokimi zidovi. Gašenje je bilo oteženo zaradi ozkih ulic, vendar se je posrečilo požar ozemiti. Zgorelo je celo zgornje nadstropje in je škoda velika. Človeških žrtev ni bilo. Kaznjence so začasno spravili v garnizijske zapore. Požar je nastal na leseni gredi, ki je segala v dimnik.

★ Tovarna »Peko« prodaja večjo množino različnih čevljev z malimi grečkami po zelo zni-

žanih cenah, dokler traja zaloga v lastni prodajni Ljubljana, Breg 20, na kar se interesente vljudno opozarja.

OBLAČILA TYRDEKE J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova 12

so najboljša in najcenejša.

★ Lesna industrija. Ia remseidske žage za jermenike, mlinske, krožne in druge, smirkeve plošče itd. kupite najceneje in v vsaki dimenziji pri »Jeklo«, Stari trg, Ljubljana.

★ Veliko izbiri volnenih jopic, najfinejših bluz, perila, kravati itd. priporoča trdka Ig. Zargi, pri nizki ceni, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

★ Steniceol najboljšo sredstvo proti steniam dobite samo v drogeriji Kanc, Zidovska ulica.

9. Najbolj slastni so špageti.

Treba pa je prav umeti kuhati specialitete, to so prave

(Dalje prih.)

Ljubljana

★ Ljudski oder. V nedeljo, dne 23. okt. t. l. otvori Ljudski oder v Ljubljani svojo enajsto sezono s premijero »Zlatorog«. Krasna žaloigra v petih dejanjih in slikah, polna burnih prizorov, je vredna, da si jo vsakdo ogleda. V igro so vpleteni krasni plesi, katere je sestavljal nalašč za to igro akademik g. Pino Mlakar. Pojo se v narodnem tonu zložene Vodopivčeve skladbe spremljane s prvovrstnim orkestrom glasbenega društva »Sloge«. Sodeluje okrog 40 pevcev in pevki in najboljše moči Ljudskega odra. Z ogromnimi stroški je Ljudski oder pripravil to predstavo, to pa radi kostumov, scenenije, luči, skioptičnih diapozitivov, orkestra itd. Predprodaja vstopnic od četrtega dalje od 4. do 7. ure zvečer v pisarni Ljudskega odra, čez dan pa v društveni Nabavni zadrugi v Ljudskem domu L. nadstropje.

★ Vodovod na barje. Dolgo let so z gotove strani obljubljali vodovod na Barje. Ko pa je sedaj mestna občina pričela z delom ter položila prve cevi, so zopet rekli, da je to »volilni manevar« in »pesek v oči Barjanom«. Ali pregovor pravi: »Vse mine in vse pride.« Tako je minul vol. manevar, a zašel se je drugi z delom vodovoda. V tem pogledu se imamo Barjani najtopleje zahvaliti g. vlad. komis. Meningerju in dodeljenemu sovetu, posebno pa gre vsa zahvala sovs. Pircu, ki je našo akcijo gde vodovoda pri g. vlad. komisariju in sovetu uspešno podpiral. — Barjani.

★ Izvenckveni sestanek drevi ob osmih v društveni dvorani v Križankah. Kongreganisti, polnoštevilno!

★ Krekova mladina na ljubljanskem gradu ima nocoj ob 7. skioptično predavanje o francoski revoluciji. Predava g. prof. Jarc.

★ Združenje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana sklicuje članski sestanek v petek 21. oktobra t. l. ob 20. uri v družabnem lokalu na Kongresnem trgu št. 1. Na dnevnem redu bo razprava o natečajih. Vabijo se člani in vpeljani gostje.

★ Društvo »Treznost« v Ljubljani ima svoj redni sestanek danes (19. t. m.) na moškem učiteljsku ob 18.30 s sledečim dnevnim redom: 1. Mrkunova brošura »Dinamit in antidinamit«. 2. Poslovilni večer br. dr. Mikiča. — Vstop je dovoljen vsakemu.

★ Mrtev v Grubarjevem kanalu. Truplo delavca Ivana Stefeta, ki je bilo najdeno v Grubarjevem kanalu, bo pokopano brez obdukcije, ker je policijska preiskava dognala, da ne gre za nasilno smrt, več za nesrečo ali samomur.

★ Tat na stavbišču. Dne 17. t. m. zjutraj je delavec Sime Mijočič, zaposlen pri stavbnem podjetju Tönniess v Ljubljani, pogrešil listino z 270 dinarji, ki jo je imel v suknjiču v baraki na stavbi v Gajevi ulici. Mijočič je zadevo prijavil bližnjemu stražniku, na kar je bil aretiran kot tatvine sumljiv sodelavec Ivan M., doma iz okolice Ljubljane. M. je tatvino dolgo časa trdovratno tajil, naposled pa priznal. Denar in listino so našli v stranišču barake, kjer jo je bil M. skril takoj po tatvini. Aretiran je policija izročila dež. sodišču, listino z denarjem pa oškodovanemu delavcu Mijočiču.

★ Pekovski pomočniki bojujejo zadnji obupni boj v svojem mezdnem gibanju. Umevno je, da nekateri izmed njih posegajo po skrajnih sredstvih. Policiji je bil prijavljen slučaj, da se nekoga pekoveškega pomočnika, ki je hotel iti delat, napadli ponoči štirje njegovi tovariši, ga pošteno pretepeli in mu izbili celo tri zobe. Napadalcu so znani in se bodo morali zagovarjati pred sodiščem.

★ Avtomat izruval. Mlad veseljak je hotel ponoči imponirati svoji družbi in ker ni mogel kje drugje izkazati svojega junaštva, se je spravil nad avtomat za sladkorke v Zidovski ulici, ga izruval in ga odnesel. To svoje dejanje označuje za šalo, toda kljub temu bo moral dajati odgovor pred sodiščem.

★ Tatvina valut iz izloženega okna. V noči na 16. oktobra 1927. ob 2. uri je službojuči višji stražnik Anton Ravbar ob svojem službenem obhodu zapazil, da je nekdo vlomil v izloženno okno menjalnice Alojzija Komana v Kolodvorski ulici št. 41 in iz njega pobral razne valute. Ker je storilec nekaj valut pustil v izložbi, je sklepali, da je bil po bližnjem se stražniku prepreden. Lastnik menjalnice je ugotovil, da mu je vlomilec odnesel 500 rumunskih lejev, 20 čeških kron, 1/2 angleške funta, 100 lir, 100 francoskih frankov, 100 belgijskih frankov, 10 nemških mark, 1 kanadski dolar, 1 amer. dolar, 1 bankovec za 10 šilingov in 1 srebrni šilling. — Koman ima škodo okoli 1600 dinarjev.

★ Obvestilo članom in prijateljem družabnega kluba v Ljubljani. Na občnem zboru kluba je prišla do izraza splošna želja po čim pogostejših družabnih sestankih, ki naj služijo medsebojnemu spoznavanju, gojitvi intimne družabnosti in prijetnega razvedrila. V to svrhu se hočemo odselej sestajati redno vsako soboto zvečer v gornji novi mali dvorani hotela Union, vsak četrtek zvečer pa na kegljsku Rokodelskega doma v Komenskoga ulici. Na teh sestankih se bomo podrobneje pogovorili tudi o nadaljnjih družabnih prireditvah, o skupnih izletih, veselicah itd. Da pa moremo naš program čim popolneje izvesti ter da ugotovimo številno pnb, ki so naklonjeni našemu stremljenju ter uvidevajo nujno potrebo po čim širših družabnih stikih, prosimo vse, ki jih bo v prihodnjih dneh obiskal naš inkasat, da plačajo članarino za poslovno leto 1927-28, vse one pa, ki tudi

žele pristopiti k našemu klubu, da to javijo našemu tajništvu, Miklošičeva cesta 10. — Prvi kegljaški večer se vrši 27. t. m., prvi družabni sestanek 29. t. m. — Na svidenje!

★ Krasni otroški plaščki, obleke in predpasniki. Kristoflič-Bučar, Stari trg 9. 7266

★ Razstava in zaloga pletilnih strojev vseh vrst ter strokovni pouk v pletenju. — Ljubljana, Zidovska ulica 5.

Za praznik »Kristus Kralj«

priporoča

Jugoslov. knjigarna v Ljubljani

KIMOVEC FR.: »Srce Kraljevo«. Za mešani zbor in orgle, Din 1.50. Lepa in učinkujoča skladba; za ta praznik prav primerna.

PREMRL ST.: »Povsod Boga« za enoglasni in mešani zbor z orglami. Din 1.50.

Maribor

□ Kratek in enostaven odgovor. V nedeljskem »Jutru« sta naslovila gg. Ivan Rebek in Vilko Weixl na g. predsednika mariborske oblastne skupščine dr. I. Leskovarja odprto pismo. Iz tega pisma zvemo, da zastopa v volilni komisiji Zbornice za trgovino obrt in industrijo mariborsko oblast g. Ivan Ložar, krojač in gostilničar v Ljubljani. Mariborska oblastna skupščina, oziroma njen predsednik g. dr. I. Leskovar je poveril zastopstvo trgovine, obrti in industrije z ozirom na sestavo volilnih imenikov, glede reklamacijskega postopanja za mariborsko oblast zgoraj omenjenemu gospodu v prepričanju, da bo znal zastopati interese mariborske oblasti vsaj tako dobro, vestno in pošteno, kakor bi to storila Zerkjavova demokratska gg. Ivan Rebek in Vilko Weixl. Na vprašanja odprtega pisma se ne splašajo odgovarjati, ker samostojni demokratje znajo zastopati povsod le svoje osebne koristi in ne — oblihi!

□ 200letnico obhaja prihodnje leto 1928 sedanja cerkev sv. Jožefa v Studencih pri Mariboru. Kakor je občina podprla ob 50letnici šolo, naj bi tudi sedaj dokazala svojo naklonjenost do cerkve in se lotila prepotrebne popravila cerkve sv. Jožefa, ki je silno v slabem stanju. To nalogo naj si zastavi prihodnji občinski odbor.

□ Studenci pri Mariboru. V nedeljo 23. t. m. se vrši predavanje za elane »Katol. slov. izobr. društva« v društveni sobi. Vabljeni so tudi drugi.

□ V oddelku »Narodno gledališče v Mariboru« priobčujemo danes pojasnilo uredništva v Ljubljani zaradi okrajšave članka našega poročevalca g. dr. F. S.

□ Delovanje glavnega odbora Jadranske straže v Mariboru. Že nekaj let deluje v Mariboru glavni odbor Jadranske straže za mariborsko oblast. Glavni odbor je v zelo agilnih rokah ter je ustanovil v provincijskih mestih številne podružnice, ki vse dobro poslujejo. Letos namerava mariborski glavni odbor svojo akcijo še povečati. V ljudski univerzi bo priredil serijo predavanj o našem Jadranu. Predavanja bodo pomazorovali skioptične slike. Pozimi po velika družabna prireditve. Posebno zanimanje pa je vzbudil načrt družabnega potovanja v Dalmacijo, katerega priredi glavni odbor prihodnjega pomlad. Udeleženci bodo imeli priliko za izredno nizko ceno ogledati si celo dalmatinsko obalo od Sušaka do Črne gore. Za potovanje po morju bode najbrže na razpolago parobrod vojne mornarice. Dne 30. 31. oktobra in 1. novembra se vrši v Splitu kongres Jadranske straže, na katerem bo mariborski glavni odbor zelo častno zastopan. Delegati iz Maribora bodo na kongresu imeli važne referate. Številni članov Jadranske straže v Mariboru neprestano narašča. Zavezi, da je naše morje v nevarnosti, pridobiva Jadranski straži vedno nove prijatelje. Dolžnost vseh narodno zavednih Slovencev je, da postanejo člani te tako važne naše obrambne organizacije. Kot vzgled nam morajo služiti naši najnevarnejši nasprotniki na Jadranu, Italijani, ki so organizirali ves narod, da nam otmajo našo last, katero smo stoletja branili pred njimi.

□ Velika gasilska vaja. V nedeljo popoldne ob deveti uri se je vršila krog delavnic državnih železnic velika gasilska vaja, katere se je udeležilo 146 moč z brizgalnami in vsemi modernimi gasilnimi sredstvi. Zastopana so bila tale gasilna društva: Maribor, Studenci, Pobrežje, gasilno društvo iz delavnice, Kamnica in Radvanje.

□ Samomor. V nedeljo se je vršel pogled večerni koroski vlak hišni posestnik vodja v delavnicah državnih železnic Paj. Obležal je mrtev. Vzrok samomora ni znan. Rajni zapušta ženo in enega otroka.

□ Drago plačana gostoljubnost. Marija G., precej petična posestnica iz Lajtersberga, si je privoščila v soboto v Mariboru malo boljši dan. Po raznih gostilnah se je krepčala in nazadnje našla nekje svojega bivšega hlapca Frica B., katerega je povabila na kozarec vina. Pri vinu sta zopet obujala stare spomine, dokler se ga ni Marija G. pošteno nalezla. Ko je odšla za trenotek iz gostilniške sobe, je njen tovariš hitro izbral priliko ter ji izmaknil iz torbice 416 Din in eno moško srajco. V njegovo nesrečo pa žena še ni bila dovolj vinjena, hitro je opazila tatvino in poklicala stražnika, ki je hlapca aretiral. Izkazalo se je, da ga zasleduje tudi finančna oblast radi tihotapstva. — Enaka usoda je zadela v nedeljo malopridnega Alojza Raven, ki se je pridružil v gostilni neki služkinji, pil z njo ter ji v zahvalo potegnil denarico z vsebino 130 Din. Tudi njega so aretirali.

□ Nevaren sosed. V soboto je prijavila neka gospodinja svojega podnajemnika P. D., ki je nedavno prišel v Maribor iz Južne Srbije. V nekem sporu je gospodinjini grozil s smrtjo. Policija ga je aretirala in ugotovila, da ima mladi mož že zanimivo preteklost. Zasleduje ga okrožno sodišče iz Tuzle radi tatvine.

□ Vratpune ranjen. Včeraj je bil prepeljan v mariborsko bolnico Josip Efeul, ki je dobil v Leitersbergu pri pretepu vblodjaj z nožem v hrbet.

□ Dva umobolna v enem dnevu. V nedeljo sta bili pripeljani v bolnico dve zblazneli osebi in sicer železničar Matija K. in služkinja Marija M.

Celje

Mešno gledališče v Celju. Kot drugo premiero vprijeti mešno gledališče v četrtlet dne 20. oktobra ob 20. uri Fran Milčinski narodno pravljico v štirih dejanjih »Mogočni prstane« v režiji in inscenaciji ravatelj g. Valo Bratine. Pevske točke in godbo oskrbi ga Kokotova. Plesne točke je nastudiral g. E. Kovačev. Predprodaja vstopnic v knjigarni Gorjanc Leskovšek.

Prodaja cvetic, šopkov in vencev o Vseh svetih. Glede upravičenosti kmetskih in drugih slojev do prodaje cvetic, šopkov in vencev o Vseh svetih, kakor je to navada, sporoča celjski mestni magistrat sledeče: Kdor pridela cvetice in grmičje na lastnem vrtu brez posebnih naprav za gojenje cvetic (tole, lehe in podobno), sme te cvetice prodajati brez obrtnega lista na podlagi čl. V. točke a) uvodnega patenta k obrtnemu redu. Iz cvetic bi smel za prodajo narediti tudi preproste šopke, t. j. cvetlice preprosto zvezati, da s tem ustrezno kupcu cvetlice. Ne smela pa bi taka oseba izdelovati umetnih šopkov in vencev, ker spada to v delokrog rokodelskih vrtnarjev in bi se moralo tako prodajanje smatrati kot kršenje obrtnega reda in krivica kaznovati.

Iz uredništva »Nove dobe«. Izstopivši g. V. Gaber nas prosil ugotoviti, da »diference«, ki smo jih včeraj omenili, niso bile morda kakšne hrupne razprave, ampak neutemeljene ponižujoče zahteve, ki mu jih je lastništvo naknadno po pogodbi stavilo. V ostalem se ni nikoli mogel navdušiti za ostro tendenco lista, ki se kaže.

Kdo vzame doto za svoje. Dne 4. jun. t. l. je pustila neka neznanica, 28 let stara ženska svojo, tedaj štiri mesece staro deklico v mestnem parku pri neki ženski in se ni več vrnila. Drugi dan je dobila ženska, pri kateri je bil otrok puščen, anonimno pismo, v katerem piše, da je hotela sebe in otroka umoriti, ni pa tega storila, ker se ji je otrok smilil; vsled tega ga je rajši odločila in sama bo šla kam v službo. V pismu nadalje prosi, da bi kaka poštena stranka vzela otroka za svojega. Zasledovanje za nepoznano žensko je ostalo brez uspeha. Mestna občina celjska je prevzela otroka v začasno oskrbo in ga namerava oddati kakšni poštteni stranki. Deklica je sedaj stara 7 mesecev, je zdrava in čvrsta. Osebe, ki bi želele tega otroka vzeti za svojega, naj se pismeno ali ustmeno obrnejo na mestno občino celjsko (referent mestni uradnik Posnič).

Hišni posestniki se opozarjajo, da je 15. oktobra potekel zadnji termin za plačilo obinskih naklad: 8% najemniški vinar, 2% kanalska pristojbina in 12% vodarina. Stranke, ki so s plačilom zaostale, se vabijo, da poravnajo naklade najkasneje do konca tekočega meseca.

Esperantski tečaj za začetnike bo otvoril celjski esperantski klub. Vsi, ki se zanimajo za to, v današnjem času prepotrebni mednarodni jezik in se ga žele po lahki metodi še to zimo naučiti, naj javijo svoj pristop k tečaju v knjigarni Gorjanc Leskovšek na Kralja Petra cesti.

Mestna elektrarna naznanja, da bo v nedeljo 23. t. m. ukinjen električni tok od 8. do 12. ure dopoldne.

Ptuj

Občinski svet. Snoči se je vršila seja občinskega sveta, na kateri je bilo od 26 odbornikov navzočih samo 14 demokratov. Proti jasnemu določilu mestnih statutov in poslovnikov, da mora biti navzočih dve tretjine odbornikov, je župan konstatiral sklepčnost. S tem se je kršil zakon. Ta okrnjen demokratični občinski svet je sprejel odločitev računskih zaključkov za l. 1926. Ter izvolil izključno le demokrate v odbor za reklamacije za občinske volitve in v dva druga odbora. Tako vlada na ptuškem magistratu ex-lex-stanje. Podrobnejše poročilo še priložimo.

Trbovlje

Staršem šoloobveznih otrok. Krajevni šolski odbori so dobili nalog od okrajnega glavarstva, da morajo učitelji poročati vsakih sedem dni šolskemu upravitelju o neupravičenih izostankih, krajevni šolski odbor bo nato izrekel kazni. Za vsak neopravičen izostanek bodo roditelji ali varuhi kaznovani s 5 Din v gotovini, razen tega še z 20 Din v kolikih za odkol od kazni. Ako se gotovine ne more iztirjati, se spremeni denarna kazen v zapor.

Pevci! Vsak, ki ima veselje do petja, naj prijavi pristop k pevskeemu zboru v Društvenem domu. Priglasil se lahko vsako sredo, ko ima vajo moški zbor in pri ženski vaji v petek, vedno ob 7. uri zvečer. Priglasje sprejema pevovodja g. Radanovič ali pa poslovođa gostilne.

Obrtniki, ki dobijo te dni glasovnice za volitve v Trgovsko zbornico, naj jih oddajo v Društvenem domu v svrhu skupne oddaje v Ljubljano.

Hrastnik

Lepa cerkvena slovesnost se je vršila v nedeljo v cerkvi sv. Miklavža na Savi. Cerkev stoji nasproti kolodvoru na kranjski strani. Postavljena je bila leta 1717., torej več kot pred dvesto leti. Cerkev je na novo prav okusno prepletkana. Ravno tako je malo pokopališče okoli cerkve lepo preurejeno. Niti en grob ni zapuščen. Po službi božji je bila prosta zabava pod kozolcem g. Gveura v korist cerkve.

Protestni shod. Socialisti in demokrati so sklicali v nedeljo protestni shod proti znižanju pokojnine. Socialisti se hvalijo, da bo njih sodrug g. Grčar postal župan v Mariboru, ker so napravili zvezo z demokrati.

Pod vlak, ki vozi ob pol 5. popoldne skozi Hrastnik, je skočil v nedeljo rudniški vpokojenec Jos. Cendrič. Star je nad 70 let in je bil zadnje čase videti nekoliko slaboumen. Mrtvega so prepeljali v mrtvašnico na Dolu, kjer bo pokopan.

Čitija

Hotič pri Litiji. Prošli četrtek je hotički župan g. Jakob Lipanič na sketnju odmetaval žuvalo. Pri tem mu je pomagal sosedov sin, 14letni Tonček Juvan, županov nečak. Po dokončanem delu je pogledal župan skozi lino in ker ni nikogar spodaj videl, je vrgel senove vile skozi lino. Prestraši ga silen in obupen klic, kajti nesrečni Tonček je bil slučajno doli in so mu vile priletele v glavo in se mu zasadile v možgane. Deček je padel v nezavest. Prispeljali so ga k zdravniku g. dr. L. Ukmarju v Litijo, ki je odredil, naj reveža peljejo v bolnico. Pa mu ni bilo več pomoči. Nezavesten je podlegel ranam in v bolnici umrl. Občno sožalje vlada med vsemi občani nad to nesrečo, ker je g. župan izredno priljubljen in pri vseh spoštovan. Zadevo ima sedaj v rokah sodnika, ker oče ponesrečenega fantja zahteva veliko odškodnino. — Pred nekaj tedni so v Hotiču pokopali neznanega moža. Prišel je neznan od kod in kazal znake slaboumnosti. Bil je pod drevesom pri Gorenjem Logu; prislili so ga do bari sojedje, da je vzel kaj hrane in nerazložno dobri od kod da je doma. Razumelo se ga je, da govori:

St. Janž in St. Peter. Izhliral je in umrl. Sedaj se je pa dogajalo, da je umrl previkar Cinkole, bivši posestnik v St. Petru pri Novem mestu.

Kresnice pri Litiji. Po mnogih bojih in brezuspešnih volitvah smo končno dobili kresniškega župana v osebi g. Valentina Kosa, posestnika v Kresniškem vrhu. Imenovani je odločen in zanesljiv pristaš SLS, v katerem taboru so itak vse Kresnice s prav malo izjemami. — V popolnoma prenovljeno hišo se je vselil in nastopil organizatorsko službo mladi in nadarjeni organizist g. Al. Stare, ki je v dveh letih z odliko dovršil orgljarško šolo. Ze doslej je bilo cerkveno petje povojno, upamo pa, da bo odslej še boljše. — V isti hiši bo ob nedeljah prodajal meso g. Josip Boršček, mesar iz Litije. — Močno pogrešamo broda, ki je doslej vozil čez Savo od Kresnic na Vrnek, pa je vožnja prenehala. Sicer vozi čoln, ki pa ne more zadostiti vsem potrebam.

Kamnik

Kolo jugoslov. sester priredi v nedeljo, dne 23. oktobra ob 2. popoldne na trgu veliko javno tombolo. Dobitki bodo bogati in praktični, kakor n. pr. seženj drv (5 m³), velika vreča moke, 6 srebrnih žličk v kaseti, več butelj vina itd. itd. Predmeti bodo razstavljeni. Tombolčni listki se prodajajo po 8 Din.

Novo mesto

Najdena torbica. Pri kandijskem sejmšču se je našla 10. t. m. ženska torbica z nekaj denarja, roba, ključem in rož. vencem. Dobi se v župnišču v Prečni.

Dopisi

Konjice. V nedeljo 23. t. m. po večernicah bo predaval v katoliškem domu g. dr. Jehart o svojem potovanju po Egiptu. Pokazal bo tudi potom skioptičnega aparata nad 70 sljajnih slik. Kdor le more, naj se tega predavanja udeleži!

V St. Petru pri Novem mestu se je 16. t. m. začela kmetsko-nadaljevalna šola, katero obiskuje 55 fantov.

Slovenci v Italiji

Župnik Martelane, ki je bil pregnan iz župnije Prosek, je stopil v družbo misijonarjev (lazaristov). Ze preje je nameraval stopiti v ta red, toda škofijstvo ga radi pomanjkanja duhovnikov ni moglo odpuščati. Po izgonu iz Italije je ta ovira odpadla in zato je g. župnik sedaj vstopil v to družbo.

Razpust katoliških društev. »Goriška Straža« poroča, da je goriški prefekt razpustil katoliška društva v Lomu, Marija Celju in Sedlu, ker je njihovo delovanje proti nacionalnim interesom.

Nedosegljiva
Eau de Cologne Chypre
Bourjois - Paris

Sport

SE Ilirija. nogometna sekcija. — Trening se vrši odslej ob sredah, četrtkih in petkih od 15.30 dalje. Trening ob torkih se ukine. Vsak igralec rednih tekmovalnih moštev je dolžan absolvirati na teden vsaj dva treninga. Dijaški naraščaj trenira ob sobotah od 15. dalje. — Seja sekciješkega načelstva se vrši v petek 21. t. m. ob 20. uri v kavarni »Evropa«. — Načelnik.

SPORTNI DOGODKI.

Nemci so preločili sedež nogometne zveze iz Kiela v Berlin. — Češkoslovaška in Italija se bosta udarili 23. t. m. v Pragi. Presenetila je v Pragi zmaga Viktorije iz Žižkova, ki je premagala Sparto 5:3. Tudi na Ogrskem presenečenje, Ferencvaros : Hungaria 3:2. — Hajduk bo šel o Božiču za pet dni na Malto igrati. — Hašk je ugnal Gradjanskega 5:1, Jedinstvo Slavijo 3:1, Jugoslavija Sokola 3:2; Admira Rapida 3:1, Sportni klub in WAC sta igrala 1:1, Vienna in Hakoah 4:0, Hertha in Austria 3:2, Slovan in BAC 2:2, Wacker in FAC 3:2; Admira vodi z 11 točkami, Wacker jih ima 8, Vienna 7 itd.

328 km iz Berlina v Breslau je v dežju in po slabih cestah prevozil Buse s kolesom v 10:56:12.

Loganova ni preplavala rokava, je lagala. Glej poseben članek. Pač pa ga je preplavala Gillova, v 15 urah in 9 minutah. Tudi Gillova je Angležinja.

Francoza Costes in Le Brix sta preletela Atlantik od Afrike tja do Brazilije, 3200 km. Rabila sta 18 ur in pol. Letela sta brez prestanka, vsi drugi aviatiki pred njima so se ustavili na otoku Fernando da Noronha (nh = nj) pred brazilsko obalo. V Parizu seveda velikansko veselje.

Delaney je premagal Renaulta in je stopil s tem spet v vrsto kandidatov za svetovno bokarsko prvenstvo. Renault je zelo dober, a ne več tak, kot je bil.

Oger Barsi je tekel 800 m v 1:55.8, Orban je skočil 1.87 m visoko. Szomlay si je s 7104 točkami priboril ogrsko prvenstvo v desetboju; najboljši njegov uspeh je bil skok s palico, 3.50, najslabši pa skok v višino, 1.55 m. — Hoffa je norveška lahkoatletika zveza proglasila spet za amaterja; ni pa še gotovo, če ji bo sledila tudi mednarodna lahkoatletika zveza. — Avstrijec Kühnel je prehodil 27 km v 2:25:52. — Nov damski svetovni rekord je napravila Američanka Jenkins v metanju kopja, 35.6 m; doslej Nemka Harguss 37.575 m. — Ritola je pretekel v Ameriki 10 milj (16.0938 km), kakor je hotel; rabil je 58.56. Drugi je bil Anglež Ward, tretji neki črnc, šele potem Amerikanci. Slabo znamenje zanje.

JAHALNA ŠOLA KOLA JAHACEV.

S ponedeljkom, dne 24. oktobra prične Kolo jahačev in vozačev v Ljubljani z jahalno šolo v jahalnici na Bleiweisovi cesti. Ker bo jesensko vreme v najkrajšem času onemogočilo terensko jahanje, se bo jedrenje omejilo samo na jahalnico in kvečjemu enkrat v tednu v teren. Učitelj jahanja gospod podpolkovnik Zajc je jahačem začetnikom in jahanja večšim s poukom na razpolago vsak delavnik od pol 4—6 popoldne, to so torej tri jahalne ure. Jahalnica pa je uporabljiva tudi v dopoldanskih urah pod nadzorstvom g. Matija Znidaršiča. V svrhu razpredelbe urnika naprošamo vse zainteresirane jahače, da se do sobote, dne 22. oktobra zvečer javijo pismeno v jahalnico s točno navedbo želja zlasti glede jahalnih dni in ure. V nedeljo, dne 23. oktobra se bodo razpredelile jahalne ure in je dodelitev že v ponedeljek dopoldne vsakomur v jahalnici na vpogled. Za event. jahanje v terenu se je prijavitelj izključno za vsak delavnik pri jahalnem učitelju od pol 4—6 popoldne. Vse točnejše informacije, tako glede en kakor tudi jahalnega reda itd. so članom na vpogled v jahalnico na Bleiweisovi cesti. — Odbor.

Kulturni pregled

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Sreda, 19. oktobra: POLNOC. Premierni abonma. Četrtek, 20. oktobra: Zaprtlo. Petek, 21. oktobra: Zaprtlo. Sobota, 22. oktobra: POLNOC. Red A.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Sreda, 19. oktobra: Zaprtlo. Četrtek, 20. oktobra: Zaprtlo. Petek, 21. oktobra: LJUBEZEN DO TREH ORANŽ. Premierni abonma. Sobota, 22. oktobra: ORLOV. Izven.

Josip Kulundžič: Polnoč. Danes, v sredo 19. t. m. zvečer bo premijera Kulundžičeve drame »Polnoč«. Delo spada med najnovejše proizvode mlajše hrvatske generacije in je doseglo pri svoji prvi vpriizoritvi leta 1921. v zagrebškem gledališču izredno velik uspeh. Znani pesnik Gustav Krklec je pisal takrat med drugim o Kulundžiču in njegovega prvenca tudi naslednje: Kulundžič je mlad in tembolj je treba podčrtati njegove vrline in tembolj priznati njegove sposobnosti. A njegove vrline in sposobnosti so v tem, da se je oddaljil od starih obdelanih idealov včerašnjega slovenaštva in da išče novega človeka; da je obrnil hrbet preteklosti in odprl okna svoje duše novemu času, iz katerega odmeva krik poteptanega bednega in onemoglega človeka. — V vlogah nastopijo: ga. Marija Vera, gdč. Debelakova, gdč. Vida Juvanova ter gg. Jan. Gregorin, Cesar. Režijo ima g. Ciril Debevec. Scenične osnutke je izvršil arh. I. Spinčič, godbo zložil M. Bravničar.

Mariborsko gledališče

Repertoar:

Sreda, 19. oktobra: Zaprtlo. Četrtek, 20. oktobra ob 20. uri: TRAVIATA. Ab. B. Na novo nastudirana.

Mariborska operna sezona se otvori v četrtek 20. t. m. z na novo nastudirano priljubljeno opero »Traviata« v novi zasedbi in novi opremi.

Pygmalion. Ugotavljamo, da smo včerašnjega poročila dr. F. S. o tej premijeri skoro polovico morali izčrtati vsled pomanjkanja prostora. — Uredništvo.

Glasba

KONCERT RADOVLJIŠKEGA PEVSKEGA OKROŽJA OB PRILIKI OBČNEGA ZBORA PEVSKE ZVEZE.

Radovljiški koncert nam je z enim mahom — kot v skioptikonu — pokazal precej jasno stanje pevske kulture med širšimi sloji naše podzelskega ljudstva, bolj kot bi nam mogel pokazati ne vem kakšen popis, oziroma tovrstno predavanje. Spoznati smo mogli tukaj kakovost posameznih pevcev, celotnih pevskih zborov, spretnost posameznih zborovodij in še nekaj — kar je posebno važno — kako se je občinstvo odzvalo vabilu svojih pevcev, s kakšnim zanimanjem jih je spremljalo, kako se je veselilo njihovega napredka. V najlepši slogi so nastopili vsi ljudski kulturni delavci, bodisi poklicni pevovodje, učitelji, duhovniki na čelu svojih pevcev in zdelo se je, da so vsi skupaj člani ene velike prijateljske pevske družine. V ogromni udeležbi ljudstva so bila zastopana vsa oblastva radovljiškega okraja in mesta, veliko okrožnih referentov, zastopniki koroskih Slovencev iz Roža, ki so se pri lepem govoru zastopnika Prosvetne zveze spomnili ob obletnici dogodkov koroskega plebiscita, ki je naše rojake vsaj delno odtrgal tudi od naše slovenske pesmi.

Pri nastopih posameznih zborov smo povsod vpoštevali dejstvo, da so peli pač na odru, ki je za petje in nega blagovozčnost neprikladen in stalno njegov sovražnik. Zelo splošen pojav pri zborih je bila tendenca, da so intonacijsko silili kvizku, zlasti se je to opazilo pri novonastopajočih zborih (n. pr. pri zboru iz Ribnja). Vzrok je bil navodno pretežno — f petje in tehnične artikulacijske napake.

Izmed 20 skladb, jih je bilo 11 iz »Pevca«, 2 še neobjavljeni, ostale iz starejših zbirk.

Občni zbor »Jugosl. strokovne zveze«.

V nedeljo 16. t. m. se je vršil v Rokodelskem domu v Ljubljani letni občni zbor »Jugoslovanske strokovne zveze«, katerega je tvorilo nad sto navdušenih in bojevito razpoloženih zastopnikov kršćansko socialističnih strokovnih organizacij, združenih v matici našega delavskega gibanja »Jug. strok. zveze«.

Občnega zbora sta se udeležila poleg ministra za soc. politiko dr. Andreja Gosarja, tudi oblastna odbornika, referenta za soc. politiko dr. Breclaj iz Ljubljane in dr. Vebje iz Maribora, ki so jih navzoči navdušeno pozdravili v svoji sredi.

Zbor je otvoril starosta našega delavskega gibanja načelnik J. S. Z. tov. Joža Gostinčar, ki je po uvodnih pozdravnih besedah predal vodstvo občnega zbora l. podnačelniku J. S. Z. tov. Sreku Zumru. V kratkem jednatem poročilu načelstva je tov. Zumer orisal splošen položaj delavstva; »Jugoslovanska strokovna zveza« kot stalna, enotna in edino poštna strokovna organizacija delavcev in nameščencev se je vedno dobro izkazala in bo tudi v bodoče vodila delavstvo k zmagi njegovih pravic.

Blagajniško poročilo

Je podal blagajnik J. S. Z. Vilko Pitako. Iz njegovega poročila je bilo razvidno, da se je »Jugoslov. strok. zveza« v splošnem finančno okrepila, kar je pripisovati edino navedbe zadovoljivem porastu novih skupin in članstva. V preteklem poslovnem letu je J. S. Z. razdelila preko 100.000 Din brezposelnih podpar.

Glavni tajnik J. S. Z. tov. Ivan Gajšek je podal pregledno in zanimivo statistično

poročilo o gibanju in napredku organizacije.

Iz poročila je bil razviden razveseljiv porast organizacij in članstva. Podal je poročilo o uspešnem in stvarnem delovanju delegacije J. S. Z. v »Delavski zbornici« in drugih socialnih, javnih institucijah. Vložni zapisnik izkazuje 2198 dopisov, med temi 156 važnih vlog na vlado in druge javne urade in večja podjetja. Okrožnice je izdala J. S. Z. 30 v 1073 izvodih. Načelnost J. S. Z. je imelo 48 sej, J. S. Z. je priredila 64 javnih shodov in 34 sestankov in sej pri raznih organizacijah. Večja

mezdana gibanja

so bila v Vevčah z uspehom in v Bonačevi papirnici na Količevem z delnim uspehom. Intervencij

H koncertu, ki je bil že ob priliki jeseniškega nastopa obširneje ocenjen, nekaj kratkih pripomb:

Radovljiški zbor je razvil svoje sile v ne ravno lahki Prochazkovi »Ljubezni«, kateri bi nekoliko hitrejša prednašanje ne bilo nič škodilo; v moškem zboru (Foersterjev »Vihare«) so bili basi znatno premočni. V splošnem je bil nastop tradicije radovljiškega zbora časten.

Gorjanski zbor se je odlikoval zlasti po veliki glasovni prožnosti in prav lahkotnem, agogično dobro pogodenem prednašanju, posebno že v Kimovčevi »Ti boš pa doma ostala«. Z velikim veseljem smo ga poslušali. Zbor je v dobrih rokah. Zbor iz Ribnega je bil topot novinec; glasovno sicer številčno zaseden, je bil v petju pretrd, v deklamaciji nesiguren. Med posameznimi odstavki so bili predolgi odmori, vsled česar je bil tekst preveč razkasan. Pa nič zato.

Začetek je storjen, pogumno naprej. Koroska Bela je ponosno vzvalovala v novem, lepem Klemenčičevem zboru »Zmaga«, katerega vseh zanimivosti se ni bilo mogoče celotno pretehtati. Izredne pozornosti zasluži začetni in vmesni dvospev. Dirigiral je na njemu lasten način skladatelj sam.

V Ocvirkovi »Oj polje razcveteno« je malo motila medsebojna glasovna neenakost. Mošenski zbor je ob pesmi, zlasti še drugo K. Adamič: Ples kralja Matjaža pel znatno prepočas.

Jeseniški zbor se je v težkih L. Adamičevih »Svatovskih« dobro postavil, zlasti se njih ritmično stran dobro pogodil. V Dolinarjevi »Doma« mu je pri izmiku v e-dur malo spodrsnilo, no pa se je kmalu znašel. Tisti, ki so videli zadnji jeseniški nastop, so v Radovljici opazili znaten napredek. Dirigent Sređenšek je bil v celotnem nastopu prav siguren.

Begunjski zbor je prav dostojno nastopil; obe pesmi (zlasti še Tomčeva: Zazibalka) sta gladko in lahno tekli.

Brezniški zbor se je šele pred kratkim formiral, zato je nastopil z bolj priprosti skladbami (Marko skače, Venček narodnih, priredil Gostiša).

Vendar so pa te narodne pesmi med celoten program prav lepo razliko prinesle in zato tudi učinkovale. Mirnost in plastičnost Gostiševega dirigiranja je bila prav na mestu.

Tržišč je imponiral že s svojim strunnim nastopom, oči vseh pevk in pevcev so bile strogo obrnjene na dirigenta in že ta disciplinarnost je najugodnejše učinkovala. Moški zbor »Francica« je bil tehnično sicer brezhibno prednašan, toda iz vedno lepe Foersterjeve »Ljubice« je pa gorela pevstva občutenost kot vidno, čeprav jih je v par mestih sreča nekoliko zapustila. Na pa postavili so se le tako, kot Tržiščani znajo.

Zaključni zbor je bil navdse veličasten; okrožnemu pevovodju Fabjanu je bil ob sklepu — v znak priznanja za veliko požrtvovalnost — poklonjen vence.

Poleg omenjenih zborovodij je treba podčrtati še lepe zmoglosti tržiškega Mejača in gorjanskega Bižala.

Z dvema točkama je vmes nastopil tudi salonski orkester s Koroske Bele; v ta program, ki je bil posvečen izključno slovenski pesmi, niso spadali odlomki tujih operet, temveč bi bili na mestu kakšni domači venčki ali kaj podobnega.

Program je bil sicer dolg, a ga je občinstvo z nezmanjšano napetostjo do konca poslušalo.

Po končanem programu se je v telovadnici razvila nepriljudna zabava, da je dvorana odmevala petja. Predsednik P. Z. se je zahvalil vsem sodelujočim za veliko požrtvovalnost, g. dekan Fatur je pa pevce in pevke ponovno bodril, naj z enako vnemo sodelujejo pri cerkvenih zbiorih! Slovenska pesem je ta dan praznovala lep praznik.

D. Martin Železnik: Sedem evharističnih pesmi za mešani zbor z orglimi. Z dovoljenjem kn. šk. ordinarijata 18. avg. 1927. — Samozaložba. — Skladbe vsebujejo mnogo nežne lepote in mehkega občutja, izražajo vročo molitev in najvišje slavljenje zakramentalnega Boga. Samostojno nastopajoči glasovi se skladno menjajo z zborom in orglimi. Težja mesta so prepuščena orglam, zbor izraža v lahkih nastopih z jasnim in vedrim harmoničnim potekom. Drugo, kar to delo posebno krasi, je besedilo. Tu sta zastopana naša odlična evharistična pesnika M. Elizabeta in P. Krizostom.

v mezdih in službenih zadevah članov je bilo ačesto, saj se je zgledilo v glavnem tajništvu čez 2000 strank.

Med

važne prireditve

v zadnjem poslovnem letu spadata dobro uspeša kongresa vinčarjev v Ljutomeru in tovarniškega delavstva v Trzinu. »Vinčarska zveza« je med letom nastavila svojega tajnika. Ta zveza je sama pridobila med letom blizu 1000 novih članov in organizirala zavarovanje članov za slučaj bolezni, nezgod, poroda in smrti. S 1. oktobrom je nastavila J. S. Z. svojega tajnika v Mariboru, kjer se v bližnji bodočnosti organizira v smislu reorganizacijskega načrta J. S. Z. ekspozitura, ki bo imela nalogo, dvigniti in spopolniti organizacije na štajerskem.

Občni zbor je soglasno odobril poročila in računski zaključek.

V novo načelstvo J. S. Z. so bili izvoljeni: Joža Gostinčar, Srečko Zumer, dr. A. Gosar, Jože Rutar, Anton Marinček, Vilko Pitako, Jože Slak in Lojze Burkelje.

Ob splošnem odobravanju in navdušenju je podal kratko poročilo minister dr. Gosar, katerega so vsi navzoči ponovno burno pozdravljali. Občni zbor je izrekel dr. Gosarju neomajno zaupanje.

Popoldansko zborovanje ob pol 3 do 5 je bilo posvečeno notranjim organizacijskim vprašanjem. Debata je pokazala, da je ogromna večina voditeljev naših organizacij na deželi dorašla svojim težkim nalogam in da razume tok časa. Vsi obširni predlogi starega načelstva J. S. Z. so bili po temeljiti in stvarni debati sprejeti. Občni zbor je sprejel spremembo pravil krajevnih organizacij, spremembo centralnih pravil in novi poslovnik za celokupno organizacijo. »Strokovne zveze« v sedanji formi se likvidirajo, organizirajo se pa za vse važne stroke Strokovni odbori, ki bodo fungirali kot pomožni organi načelstva J. S. Z. in upravljal obrambne fondе svojih strok.

Občni zbor je napravil tudi važne sklepe glede strokovnih tečajev, ki se bodo v bližnji bodočnosti izvršili v večjih industrijskih centrih, dalje glede propagande našega delavskega glasila »Pravice«, ki je sedaj obvezna za vse člane.

S pozivom: Z združenimi močmi na nesebično delo za delavstvo in našo vedno lepšo in močnejšo strokovno organizacijo, je tov. Zumer ob najboljšem in borbenem razpoloženju delegatov zaključil najljubši občni zbor Jugoslovanske strokovne zveze.

Kako je SDS dobila ljubljanski mandat.

Najboljši odgovor na vse onemogle izgovore SDS v »Jutru« je oddvojeno mišljenje, ki ga je narodni skupščini predložil »Jugoslovanski klub«. Zato ga objavljamo dobesedno:

Narodni skupščini

kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Beogradu.

Članoma Jugoslovanskega kluba dr. Josipu Hohnjeu in dr. Jakobu Hodžarju kot članoma verificacijskega odbora je čast predložiti narodni skupščini

ODDOVJENO MISLENJE

za volilno okrožje mesto Ljubljana.

Po volilnih spisih v zvezi s pritožbo in njenimi prilogi je ugotovljeno, da so se pri volitvah 11. septembra 1927 v volilnem okrožju mestu Ljubljani godile razne nepravilnosti, nezakonitosti in volivne sleparije, kakor sledi:

Mrtvi so volili.

Gregor Pezdur, žel. uradnik, Grajska planota, vpisan pod št. 477 volivnega imenika III. volišča; Blaž Jerneje, hiralet, Vidovdanska cesta št. 8, vpisan pod št. 224 volivnega imenika XII. volišča; Janez Kovarčič, usnar, Kolodvorska ulica 18, vpisan pod št. 263 volivnega imenika XII. volišča; so umrli pred 11. septembrom 1927, a po volilnih spisih je ugotovljeno, da se je pod navedenimi imeni glasovalo. Mesto teh umrlih volivcev glasovale so druge neupravičene osebe, s čemer je podan dejanski stan kaznivnega dejanja po členu 99 volivnega zakona.

Razen teh imenoma navedenih mrtvih volivcev, za katere so glasovali volivni sleparji, je tudi na I. volišču nekdo glasoval za nekoga mrtvega glasom v spisu glavnega volivnega odbora zabeleženega ugovora.

Volile so osebe, ki so v aktivni vojaški službi.

Ivan Hribar, dijak, Hrenova ulica št. 14, vpisan pod št. 179 volivnega imenika IV. volišča in Ivan Miklavc, dijak, vpisan pod št. 491 volivnega imenika V. volišča sta 11. septembra 1927 služila kaderski rok;

Albert Plahuta, mesar, Poljanska cesta št. 54, vpisan pod št. 544 volivnega imenika I. volišča je bil 11. septembra 1927 v aktivni vojaški službi;

Dr. N. Rupnik, vpisan pod št. 610 volivnega imenika VII. volišča je aktivni vojaški zdravnik.

Po členu 10 volivnega zakona imenovane osebe ne smejo izvrševati volivne pravice. Ker je po volilnih spisih ugotovljeno, da so te osebe glasovale, je kršen volivni zakon v eni bistvenih točk, ko odreja, kdo ima volivno pravico in kdo ne.

Volile so osebe brez volivne pravice za volitve v Narodno skupščino.

Ivan Voronovskij, tehnik, Masarykova cesta, vpisan pod št. 654 volivnega imenika XI. volišča; Josip Horman, krojaški pomočnik, Resljeva cesta št. 13 vpisan pod št. 716 volivnega imenika XII. volišča in

Zdravko Deleja, trgovski akademik, Stari trg št. 20, vpisan pod št. 769 volivnega imenika III. volišča

so bili brez volivne pravice za volitve v Narodno skupščino 11. septembra 1927, ker jim je bila priznana volivna pravica le za občinske volitve, kar je glavni volivni odbor n. pr. glede Zdravka Deleja soglasno priznal, a kljub temu njegovega glasu ni čital, češ ker o veljavnosti glasovanja ne more sklepati.

Odsotni so volili.

Franc Umek, vpisan pod št. 770 volivnega imenika I. volišča je 1. maja 1927 odšel v Ameriko;

Franc Remec, vpisan pod št. 602 volivnega imenika I. volišča je 20. maja 1927 odšel neznan kam ter se ni več vrnil;

Stanko Krulc, mlajši, vpisan pod št. 324 volivnega imenika III. volišča je bil na dan volitev v Narodno skupščino odsoten v Zagrebu;

Rudolf Kočar, vpisan pod št. 329 volivnega imenika I. volišča bil je na dan volitev v Narodno skupščino odsoten v Dalmaciji;

Vladimir Čebotare, inž. drž. uradnik, Lepodvorska ulica št. 22, vpisan pod št. 62 volivnega imenika XI. volišča bil je na dan volitev v Narodno skupščino odsoten v Škofji Loki;

Anton Zure, vpisan pod št. 946 volivnega imenika V. volišča bil je na dan volitev v Narodno skupščino odsoten v Kragujevcu;

Dr. Igor Vidic, vpisan pod št. 860 volivnega imenika VIII. volišča bil je na dan volitev v Narodno skupščino odsoten v Beogradu.

Navedeni volivni upravičenci se na dan volitev v Narodno skupščino 11. septembra 1927 osebno niso nahajali v Ljubljani, po volilnih spisih pa se je po njihovih imenih glasovalo. Mesto njih so glasovali najeti volivni sleparji in določa volivni zakon v členu 99 za te vrste kaznjiva dejanja zaporno kazen od 3 mesecev do enega leta.

Dvakrat so volili.

Albin Škof, tapetnik v Ljubljani, vpisan pod št. 801 volivnega imenika V. volišča je volil v Kranju in v Ljubljani;

Avugust Škofca, vpisan pod št. 714 volivnega imenika I. volišča je volil v Višnji gori in v Ljubljani;

Stanko Holy, vpisan pod št. 180 volivnega imenika XII. volišča je volil v Brežicah in v Ljubljani;

Radovan Lichteneker, vpisan pod št. 343 volivnega imenika XVII. volišča je volil v Brežicah in v Ljubljani;

Branko Lukman, akademik, Wolfova ulica št. 12, vpisan pod št. 465 volivnega imenika VIII. volišča je volil v Mariboru in v Ljubljani;

Milan Senkovič, akademik, vpisan pod št. 534 volivnega imenika XI. volišča je volil v Mariboru in v Ljubljani;

Vinko Košmerlj, vpisan pod št. 375 volivnega imenika XII. volišča je volil na Vrhniki in v Ljubljani;

Janko Sket, akademik je volil pri Sv. Lenartu v Slov. goricah in v Ljubljani;

Pavel Šimenc, mestni ubožec je volil na Ječici in v Ljubljani;

Akademiki iz akademikega kolegija, 28 po številu so volili na podeželskih voliščih, vsak v svojem domačem kraju, potem pa še v Ljubljani;

Ivan Čiber je na VIII. volišču v Ljubljani volil pod št. 78 in pod št. 92.

Po členu 49 in 98 volivnega zakona ni dopuščeno pri enih in istih volitvah več kot enkrat glasovati pod kazensko sankcijo občutne globe in zaporne kazni do 6 mesecev.

Volivni upravičenci niso mogli izvršiti svoje volivne pravice. — Mesto njih so poprej glasovali volivni sleparji.

Volivne pravice niso mogli izvršiti:

Ivan Polajnar, magistratni uslužbenec, vpisan pod št. 610 volivnega imenika X. volišča;

Josip Reiter, vpisan pod št. 614 volivnega imenika II. volišča;

Boris Kurent, vpisan pod št. 287 volivnega imenika XVII. (šišenskega) volišča;

Boris Hartman, vpisan pod št. 204 volivnega imenika XIV. volišča;

Zmago Soršak, vpisan pod št. 345 volivnega imenika VI. a volišča;

Herman Požun, vpisan pod št. 611 volivnega imenika VIII. volišča;

Stane Pahor, livar, vpisan pod št. 128 volivnega imenika VI. a volišča;

N. Hrovatin, vpisan pod št. 188 volivnega imenika XII. volišča;

Ivan Stresen, vpisan pod št. 763 volivnega imenika V. volišča, hlapec pri mizarskem mojstru Antonu Rojani;

Alojzij Okorn, vpisan na XI. volišču;

Pet Rusov, je glasovalo na XI. volišču, mesto pet upravičenih volivcev, tako da teh pet pravih volivcev, ko so prišli na volišče, ni moglo izvršiti volivne pravice;

Na XIV. volišču je razen gori omenjenega Borisa Hartmana še nekdo volil mesto pravega upravičenca;

Delavec Franc Ferline iz Ljubljane, Hrvatski trg je hotel na III. volišču voliti pod imenom Aleksandra Petrova, vpisanega pod št. 474, bil pa je aretiran;

Brivski pomočnik brivca Podkrajčica je hotel na III. volišču voliti pod imenom Kazimira Fulgozija, vpisanega pod št. 152.

Vse to so očite volivne goljufije, ki se po členu 99 volivnega zakona kaznujejo z zaporo do enega leta. Kaznuje se tudi poskus.

Kupovali so se glasovi za demokratsko stranko.

Viktor Kalan, vpisan pod št. 297 volivnega imenika I. volišča, gostilničar in posestnik, ki je bil vsled ogradbe klavniškega ravnatelja pred letom dni obsojen po § 104 k. z. na 500 Din globe, vsled česar je takrat zapustil demokratsko stranko. Dne 7. septembra 1927 je pa ta volivec prejel od zidarstva mojstra Sukside, Poljanska cesta št. 81 od demokratske stranke povrnjeno gorenjo globo in zagovorniške stroške pod pogojem, da voli demokratsko stranko.

Po členu 94 volivnega zakona je za take slučaje tako za podkupovalca kakor za volivca zagrožena zaporna kazen do enega leta.

Volivni sleparji.

Glasom pismene izjave Edvarda Mizerita je na dan volitev v Narodno skupščino 11. septembra 1927 izvrševalo v Ljubljani za demokratsko stranko pet volivnih sleparjev volivne sleparije na ta način, da so na raznih voliščih glasovali za odsotne in umrle volivne upravičence proti denarni nagradi od 100 Din za en volivni čin in proti gratis prehrani v restavraciji »Zvezdca. Bili so to Ferdinand Srpna, akviziter v Ljubljani, Stritarjeva ulica št. 17, neki Petrovič, neki »Znidar, neki brivski pomočnik in še neki peti. Ferdinand Srpna je sam pismo ter pred pričami Deziderijem in Edvardom Mizeritom ter Pavlom Debevcem izjavil, da je volil za pet volivnih upravičenec in to za Borisa Kurenta, Borisa Hartmana, Jos. Reiterja, Zmago Soršaka in Hermana Požuna. Vsi ti so navedeni zgoraj med volivci, ki svoje volivne pravice niso mogli izvršiti, ker je pred njimi pod njihovimi imeni že glasoval nekdo drugi. Ferdinand Srpna je sam izjavil, da je na ta način »glasoval« v prid samostojne demokratske stranke. Po izjavi istega Ferdinanda Srpna so se od samostojne demokratske stranke ponarejale celo legitimacije.

Ugovor proti volivnim sleparijam Ferdinanda Srpna, da je volil za druge in dobil za vsak volivni čin v agitacijski pisarni samostojne demokratske stranke v »Kazini« po 100 Din je pod točko X. a vpisan v zapisnik glavnega volivnega odbora.

Zamašena volivna skrinjica.

Na V. volišču je bil okrog 9. ure dopoldne pri prvi skrinjici (kandidatne liste dr. Korošca) oviran pravičen odtok kroglje vsled tega, ker so pri žrebu skrinjice štrlela iz roba nazaj zavahana lesena vlakna. Volivce, zlatarski pomočnik Karel Segatin, Opekarska cesta št. 18 je ugotovil, da so bile v trenutku, ko je on spustil kroglico, zaostale tam že tri volivne kroglice. Podana je bila možnost prenosa kroglice iz prve skrinjice v eno izmed naslednjih.

V zapisniku glavnega odbora je pod točko X. a k V. volišču vpisan v tem pogledu ugovor: »Okoli 9. ure se je ugotovilo, da v prvi skrinjici kroglice ne padajo v mrežo, ker je v odprtini mola neka trščica in padanje kroglice ovirala, vsled česar se je volitev pri taki oviri vršila približno eno uro.«

Predsednik V. volišča g. dož. sodni svetnik Avsec v tozadevni izjavi v glasu samostojne demokratske stranke »Jutro« priznava, da mu je tekom volitev okrog 9. ure dopoldne predstavnik prve skrinjice g. Josip Lovše povedal dobesedno: »Ena špenglja je bila, pa so se tri kuglece zataknil.«

Ker je torej pri prvi skrinjici obstajala gotov čas ovira za nemoteno glasovanje in bila podana možnost prenosa volivnih kroglice, je dokazano, da se volitev na tem volišču ni izvršila v redu, kakor to predpisuje volivni zakon.

Nedopustna agitacija.

Na zagrajenem dvorišču pred volivnim lokalom XV. volišča so na dan volitev dopoldne stali pristajali demokratske stranke v gosti gruč, skozi katero so se morali prerivati volivci. Pristajali samostojne demokratske stranke so na neprimeren način agitirali proti Slovenski ljudski stranki. Znan agitator je volivce spremljal celo v volivni lokal in agitiral priročno predsednika.

V zapisniku glavnega odbora je pod točko X. a k volišču XV. i tem pogledu vpisan ugovor: »Na zaprtem dvorišču je stala gruča pristajev stranke SDS neposredno pred vhodom v volivno poslopje, tako da je moral vsak volivec skozi to gručo. Pri tem so dotičniki z neprimernimi vzdiki proti dr. Korošču skušali plašiti volivce ter na nje vplivati. Priča Franc Zažek, tajnik Stokovne zveze v Ljubljani.«

Navedeno je nedopustna agitacija v smislu člena 106 volivnega zakona (zaporna kazen do 6 mesecev), ker v smislu členov 51 in 64 volivnega zakona spada k volišču tudi zagrajeno dvorišče, in dokaz, da se tudi na tem volišču volitev ni izvršila v redu po predpisih volivnega zakona.

Predsedniki volišč.

V Ljubljani je pri volitvah 11. septembra 1927 obstojalo 21 volišč. Od 21 predsednikov teh volišč je samo eden izrazil pristajanje Slovenske ljudske stranke. Gotovo ni zgolj slučaj, da je državni odbor pri znani njegovi sestavi in politični situaciji v času pred volitvami odredil za predsednike volišč v Ljubljani skoro brez izjeme same pristaje Slo-

venski ljudski stranki nasprotnih strank, pristaje Slovenske ljudske stranke v Ljubljani pa določil za predsednike volišč po doželi.

Kaj tako postopanje državnega odbora znači, objasneno je v členu 52 volivnega zakona, da predsedniki glasujejo v občini, kjer na dan volitev predsedujejo volivnemu odboru.

Tako je bilo a priori vsled postopanja državnega odbora neizogibno zmanjšano v Ljubljani šte-

vilo glasov za Slovensko ljudsko stranko, za njej nasprotno stranko pa povečano.

Število ugotovljenih neveljavnih glasov.

Mrtvi	4
Aktivne vojaške osebe	4
Osebe brez volivne pravice za volitve v Narodno skupščino	3
Odsotni	7
Osebe ki so dvakrat volile	38
Glasovi volivnih sleparjev	16
Podkupljeni glasovi	1
Skupaj	73

Od teh so v volilnih spisih imenoma navedeni slučaji Zdravka Deleja, Branka Lukmana, Ivana Čibera, Alojzija Okorna, Borisa Hartmana, Franca Umeka, Franca Remca nekoga na I. volišču — ki je volil za nekoga mrtvega, nekoga na XIV. volišču — ki je volil mesto pravega volivca, Stanka Krulca, Beno Pezdurja, Ivana Miklavca, Ivana Polajnarja in 7 akademikov, to je skupaj 20 in istotam naveden slučaj Ferdinanda Srpna, ki je ugotovljeno glasoval za pet drugih 5. Končno istotam navedena slučaj volivcev Kazimira Fulgozija in Aleksandra Petrova 2 mesto katerih dveh sta poskušala glasovati pomočnik brivca Podkrajčica o. d. n. o. Franc Ferline, tako da je v volilnih spisih imenoma navedenih slučajev skupaj 27.

Dejansko se je glasovalo v 25 slučajih. V dveh slučajih pa se je volitev preprečila, ker je pri poskusu volivne sleparije Franc Ferline bil aretiran, pomočnik brivca Podkrajčica pa je pobegnil.

Glavni volivni odbor je te slučaje v zapisniku ugotovil s pripombo, »da bi utegnili imeti vpliv na veljavnih posameznih glasovih,« se dalje postavil na stališče, da o veljavnosti glasovanja v navedenih slučajih ne more sklepati, dasi je n. pr. v slučaju Zdravka Deleja soglasno priznal, da je volil neupravičeno, ter je z večino glasov sklenil, da ostane število oddanih glasov na posameznih voliščih neizpremenjeno.

Razen v volilnih spisih zabeleženih ravno omenjenih slučajev dejansko izvedenih volivnih činov se je naknadno ugotovilo še 43 takih slučajev, navedenih uvodoma posamezno. V seznamu, priloženem priložbi, so ponudeni za vsak slučaj posebej številni dokazi.

Nezakonitost in vsled tega neveljavnost vseh teh 73 glasov je izjavljana višje zgoraj od poglavja do poglavja na podlagi striktnih določil volivnega zakona, ki je bil kršen tako v osnovnih principih kakor v posameznih členih zavarovanih celo s kazensko sankcijo.

Komu v prid so bili oddani neveljavni glasovi?

V samih volivnih spisih in zapisniku glavnega volivnega odbora je ugotovljeno, da sta se volivna sleparja na III. volišču Franc Ferline in brivski pomočnik Podkrajčica izkazala za legitimacijo Samostojne demokratske stranke in da je Ferdinand Srpna za vsak izvršeni slepaki volivni čin v agitacijski pisarni Samostojne demokratske stranke v »Kazini« prejemal po 100 Din. Dalje je dokazano po pismenih izjavah Edvarda Mizerita in Ferdinanda Srpna samega, da je vseh pet volivnih sleparjev izvrševalo volivne sleparije v prid Samostojne demokratske stranke in da so se od Samostojne demokratske v to svrhu ponarejale legitimacije.

Vse to je najočividnejši dokaz, da je vseh 73 ugotovljenih neveljavnih in protizakonito oddanih glasov padlo v prid Samostojne demokratske stranke, to je za njenega kandidata g. dr. Alberta Kramerja.

Vpliv neveljavnih glasov za rezultat volitev.

Pri volitvah za Narodno skupščino v Ljubljani 11. septembra 1927 je prejel kandidat Samostojne demokratske stranke g. dr. Albert Kramer glasov 4604 kandidat Slovenske ljudske stranke gosp. dr. Anton Korošec glasov 4581

tako da znaša razlika samo 23

Pri tem dejanskem stanju razdelitve oddanih glasov je nedvomno jasno, da ima pri razliki 23 glasov, kar 73 neveljavnih nezakonitih glasov vpliv na izvolitev kandidata Brez teh 73 glasov ostane kandidat g. dr. Albert Kramer v manjšini, večino pa ima kandidat g. dr. Anton Korošec, ker dokazujejo dejstva navedena v prejšnjem poglavju, da je bilo omenjenih 73 neveljavnih glasov oddanih za kandidata Samostojne demokratske stranke g. dr. Alberta Kramerja.

Poleg tega je gotovo, da so morale in da so zgoraj ugotovljene nerednosti vplivale na izid volitev v mestu Ljubljani.

Vsled tega predlagamo, da se v smislu ustave in skupščinskega poslovnika izvoti skupščinska anketa, ki naj preide navedene nezakonitosti in nerednosti in ugotovi v koliko so vse te nezakonitosti in nerednosti vplivale na rezultat volitev v mestu Ljubljani ter da se do takrat odloži verificacijski mandat g. dr. Alberta Kramerja.

V Beogradu, dne 14. oktobra 1927.

Dr. Jos. Hohnjec, s. r. Dr. Jakob Hodžar, s. r.

Vera in kultura

F. G.

Življenje in spomin slavnih učiteljev, svetih bratov Cirila in Metoda, slovanskih apostolov.

Na pobudo jugoslovanskih škofov in svetega očeta Pija XI. se letos po vsem katoliškem svetu proslavlja 1100letnica Cirilovega rojstva. Za ta veliki slovanski in cerkveni jubilej je hrvatski pisatelj dr. Velimir Deželić na podlagi staroslovenskega Cirilovega življenjskega sestravil umetniški tekst za slavnostni oratorij, ki ga je pod zgorajšnjim naslovom komponiral hrvatski skladatelj dr. Božidar Široli. Oratorij se je z velikim uspehom izvajal dne 3. julija v Frankfurtu; v jesenski sezoni pa se bo izvajal v raznih mestih naše države in v inozemstvu. Tako se s pomočjo umetniške besede in glasbe doma in v inozemstvu proslavlja spomin naših apostolov; v slavnostni umetniški obliki se svetu predstavlja ena najslajnejših epizod iz naše verske in prosvetne zgodovine.

Oratorij v proslavo sv. Cirila in Metoda je torej ne samo umetniško delo, marveč ima tudi veliko splošno kulturno vrednost in je velikega pomena za vzgojo plemenite domovinske ljubezni. Tukaj hočem samo nekoliko omeniti o tekstu.

Pisatelj dr. Velimir Deželić je jako srečno našel primerno obliko, da se more življenje sv. Cirila in Metoda glasbeno umetniško predstavljati. Za podlogo mu služi staroslovenski Cirilov življenjski (panonska legenda); važnejša mesta so doslovno vpletene v tekst. Pripovedovanje je umetniško oživljeno. Pisatelj sam takole opisuje umetniško prizorišče: »V samostanski tišini so se zbrali pobožni očetje, bele duše v črnih haljah. Najstarejši menih, svatoli Črnorizec Hrbar, čita in pripoveduje spomin in življenje slovanskih bratov sv. Cirila in Metoda. In njegove besede postajajo žive, pobožni očetje jih poslušajo z ušesi in gledajo z očmi. Bog tako hoče. Usta menihov sama od sebe šepetajo molitve in psalme, pohvale in slavospeve onima, katere Slovani in zapadna in vzhodna cerkev nazivajo svete brate, slovanske apostole.«

Tako se za slovesnim pripovedovanjem vrste vzdihni in molitve zbora pobožnih menihov, dramski dialogi, živahni spevi deklet in vernikov. Pripovedovanje je razdeljeno v štiri umetniške slike: I. Cirilova mladost. II. Cirilovo učenje in življenje v cesarskem mestu Bizancu (Carigradu). III. Med moravskimi Slovani. IV. V večnem mestu Rimu.

Isti pisatelj je po podobni dispoziciji spisal zgodovinski roman iz življenja sv. Cirila pod naslovom »Sofijo si je izbral«; izdalo ga je letos hrvatsko društvo sv. Hieronima.

Hrvatsko glasbeno društvo »Kolo« bo ta oratorij izvajalo v Ljubljani dne 22. t. m. Našemu občinstvu se nudi prilika za izreden umetniški užitek, obenem pa priliko za izreden umetniški spomin in jubileja slovanskih apostolov.

Versko življenje na angleških bojnih ladjah.

Splitski »Jadranc« poroča: »Dne 10. t. m. je po daljšem bivanju odpotovalo iz naše luke angleško bojno brodoge. Kdor je imel priložnost videti impozantno avijatično ladjo »Eagle«, je bil presenečen. Ladja sama na sebi govori o veličini in sili britanskega imperija. Še bolj pa nas je zanimalo življenje na njej, posebno versko. To pot so imeli s seboj svojega katoliškega vojaškega duhovni-

ka. Obe nedelji, ki so jih prebili tu, so prišli korporativno, pod vodstvom svojih častnikov, v cerkev sv. Petra k sv. maši, ki jo je daroval in imel pridigo njihov vojaški duhovnik. Bilo jih je ganljivo in zgledno videti, kako zbrano in bogoljubno stoje; nobeden ni niti ganil, riti trenil z očesom. Vsi brez izjeme so imeli v roki molitvenik ali rožni venec. Njihov duhovnik nam je pripovedoval, da do svetovne vojne pri angleški vojni mornarici niso imeli katoliških kapelanov. Sedaj jih je 10, za vsako veliko eskadro po eden. To je bila eskadra Sredozemskega morja. Na njej je približno 2000 katoličanov. Njih versko življenje je bujno. Izpreobrnjenja se vrše neprestano. On sam je bil angleški pastor. Tudi en častnik na ladji je izpreobrnjenec. Sedaj je na ladji »Eagle« 7 mornarjev, ki se poučujejo v katoliški veri. Ti angleški mornarji so katoličani ne samo po imenu, marveč tudi v dejanju. Vsako jutro se vsi, ki nimajo službe, zbirajo na kratko jutranjo molitev; enkrat na mesec prejemajo sv. zakramente, in to vsi brez izjeme. Kaplan hodi z ladje na ladjo, da vse to opravi. Čitajo se nabožne knjige in časopisi. Na tej in na mnogih drugih večjih ladjah se nahaja tudi kapelica. V vojni mornarici so še neki pred sodki proti katoliški cerkvi, toda to ne moti. Z energijo in taktom gre stvar naprej, izogibljemo se sporom in živimo v miru in v skladnosti. Vsi vojaški duhovniki vojne mornarice so podrejeni neposredno kardinalu nadškofu v Londonu. — Pač lep zgled, kako znajo veliki kulturni narodi ceniti vero. Pri nas pa mislijo ljudje, ki iz liberalnih listov slovajo svojo modrost, da smejo ob katolištvu brisati svoje čevlje.

Drobne vesti iz sveta.

v Bratislava, 18. okt. (Izv.) Bolgarski kralj Boris se za 8 do 10 dni nahaja v Bratislavi, kjer se radi lahkega obolenja zdravi pri prof. Erkelenu.

v New York, 18. okt. (Izv.) Londonski poslanik Houghton, ki je včeraj dospel v New York, je glasom poročila washingtonskega dopisnega urada prinesel s seboj predlog o podaljšanju angleško-ameriškega dogovora o razsodišču, ki potoče prihodnje leto. Predlog se tesno naslanja na Briandov predlog o proglasitvi brezakaznosti vojne.

v Dunaj, 18. okt. (Izv.) Iz nekega poročila škofijskega upraviteljskega avstrijske starokatoliške cerkve se doznav, da je pravnik cesarja Franca Jožefa, sin princezinje Elizabete Windischgrätz prestopil v starokatoliško cerkev.

v Paris, 18. okt. (Izv.) V Elizeju je bil danes ministrski svet, na katerem je Poincaré poročal o svojih bodočih pogajanjih s finančno komisijo zbornice, Briand pa o zmanjšanju svareh. Dalje se je sklenilo, da se misija poslanika Besnarda v Rimu in poslanika Hennesya v Bernu podaljša za šest mesecev.

v Atene, 18. okt. (Izv.) Grški poslanik v Parizu, ki obenem zastopa svojo državo tudi v Španiji, je danes v Madridu kralju Alfonzu izročil veliki križ Izvehčarja, najvišje grško odlikovanje.

v

Gospodarstvo

Nekaj misli o našem sirsarstvu.

I.
Po skoraj tridesetletnem odmoru moramo znakovati na polju našega sirsarstva izredno živahno gibanje. Dokler ni bilo stalne institucije pokrajinske razstave v Ljubljani v jeseni, je to gibanje šlo neopaženo mimo splošnosti. Že lansko leto so ob priliki te razstave nastopile najboljše predstavnice našega sirsarstva v medsebojni plemeniti tekmi. Letošnje leto se je število tekmovalcev znatno pomnožilo. Ob otvoritvi letošnje ljubljanske razstave je beležilo časopisje samo kratko konstatacijo, da smo na tem v vsakim letom važnejšim pridobitvenem polju zaznamovali že v razdobju enega samega leta velik napredek.

Kakor nam n. pr. narekuje brezalkoholno gibanje nove, prej nepoznane pridobitvene smerice, tako imamo tudi na tem polju zaznamovati v najnovijem času svojevrstni pokret, ki se mojih nazorov ne da odpraviti s kratko konstatacijo napredka. Sirsarstvo smatram posebno s slovenskega stališča za tako važno pridobitveno panogo, kakor je n. pr. gozdarstvo in zaradi tega smatram za umestno, ako mu ne povečajo samo strokovni listi, marveč tudi dnevniški vsi svojo pažnjo. V tej pridobitveni panogi vidim namreč za dobo najmanj 50 nadaljnjih let glavni vir dohodkov za one naše podeželane, katerim je usojeno, da žive v pretežno goratih, planšarskih in planinskih krajih.

Dve razstavi imamo za seboj. Napredek sirsarstva je na splošno ugotovljen. Treba je predvsem ugotoviti, kje in kako smo napredovali, tudi kje nazadovali, ali samo številčno, ali tudi kvalitativno. Premotriti je treba vsakojaka vprašanja, kakor zakaj napredek tam, nazadovanje ond, pred očiti tudi pred javnim forumom vzroke za in proti, pa najsi je to še tako bridko, ker vemo, da resnica oči kolje. Da se to vprašanje javno razmotri, to ni samo potreba za producenta, marveč tudi za trgovca kot posredovalca in v najzadnejši meri za našega s tem proizvajanjem nepoučenega konzumenta. Kadar bodo vsi ti trije faktorji o vsem tem pravilno poučeni, takrat bodo padli tudi ugovori, da spada ta izdelek med luksuzno blago in tudi povpraševanje po njem že na domačem trgu bi naraslo. Toda to še ni končni cilj našega sirsarstva. Stremeti moramo namreč za tem, da si priborimo za naš izdelek pri mednarodnih tekmah svetovni sloves.

Pot do tja ni več tako dolga. Saj imamo sedaj že lastno mlekarstvo in sirsarsko šolo. Skrajšana pa bi bila ta pot izdatno, ako bi javna oblastva, predvsem država poslušala utemeljene prošnje že obstoječih, krepko se razvijajočih sirsarskih organizacij in svojo pomoč nudila tam, kjer je ta najpotrebnejša ter bi bila tudi najuspešnejša.

II.

Pri vseh tekmah in razstavah, bodisi pri telovadnih ali sportnih, pri razstavi živine in drugega blaga se tekmuje, oziroma ocenjuje po že sto in stokrat preizkušenih načelih. To naj bi obveljalo tudi glede sira. Res, včasih gredo pri ocenah bolj krajevne značaja preko mednarodnega pravca, ki ga iz gotovih vidikov prikrivajo po svoje, češ, da bo tako boljše za domače razmere. Po navadi pa se s takim prikrivanjem oškoduje najbolj onega, katerega se je s tem hotelo v prvi vrsti ščititi.

Po mednarodnem vzorcu se ocenjujejo pri siru sledeče štiri lastnosti: zunanja oblika, kakovost testa, luknjičavost sira, okus in aroma. Za vsako teh lastnosti je določeno gotovo število dosegljivih točk, ki se končno radi lažjega umevanja s strani občinstva preračunajo v odstotke in mu tudi tako predložijo. Ocenjevalne komisije obstojajo navadno iz 4-6 nezainteresiranih strokovnjakov, ki vsak za se in ločeno ocenjuje sir. Tako dosežene skupne točke vsakega posameznega ocenjevalca se končno seštejejo in nato dele s številom ocenjevalcev. To število pokaže nazadnje doseženo število točk posameznega tekmovalca. Po mednarodnem vzorcu je pri oceni sira mogoče doseči skupno največ 25 točk, namreč za zunanost, testo, okus in aromo največ po 5 točk ter za luknjičavost največ 10 točk.

Slovenci kaj radi pri domačih ocenjevanjih ocenjujemo po svoje, oz. izražamo svoje posebne želje, ki naj bi se vpoštevale. Tako je n. pr. Osrednja bohinjska sirsarska zadruga kot predstavica in zastopnica sirsaren radovljanskega okraja predložila lansko leto in letos ocenjevalni komisiji iz njenega stališča utemeljeno prošnjo te vsebine, da naj se zviša za okus in aromo število točk od 5 na 10, oziroma skupno od 25 na 30. Ocenjevalna komisija je lansko leto to prošnjo odbila in ostala pri mednarodnem vzorcu. Tudi letos se ta prošnja

ni vpoštevala, naprosto ocenjevalna komisija je znižala tudi za luknjičavost število točk od 10 na 5 ali skupno na največ 20 dosegljivih točk. Vidiki, ki so bili za to znižanje ocenjevalni komisiji merodajni, mi niso znani. Sem pa mnenja, da je bilo to znižanje prej v kvar razstavljalec kot na korist.

Ocenjevalna komisija je letos tudi v drugem pravcu zapustila mednarodno stališče. Po tem je z doseženimi 96% združeno že odlikovanje z zlato kolajno, z 84 s srebrno, s 72 z bronasto in s 56 s priznalcico. Po letošnjem načinu je bilo priznanje zlate kolajne sploh nedosegljivo, ker se je zahtevalo za to polnih 100%, kar pa je pri tem načinu ocenjevanja izključeno. Ta sprememba je v prizadetih krogih že povzročila hudo krbi in se je bati radi tega za bodočnost slabih posledic. Nasprotno pa je ocenjevalna komisija letos znižala za srebrno kolajno dosegljivost od 84 na 80% in za bronasto od 72 na 70%. Da se v splošnem razmerje izravna, je zvišala dosegljivost priznalcice od 56 na 60%.

Za svojo osebo sicer zastopam stališče, da je priznanje odlikovanja združeno šole z doseženimi polnimi 60%, v ostalem pa soglašam popolnoma z mednarodnim sistemom, ker smatram luknjičavost kot najzanesljivejši barometer za kakovost sira.

Na podlagi mnenj strokovnjakov naj se nato določi stalni način našega ocenjevanja sira. Tudi na tem polju naj se uvede ali mednarodna ali za naše razmere prirojena stabilnost, ker le tako morejo pravilno usmeriti svojo produkcijo proizvajalci. Nestabilnost, menjavanje načel glede ocenjevanja so dragi eksperimenti, ki bi imeli poleg drugega za slabo posledico tudi to, da bi bilo vsako leto manj mesto več razstavljalec, oz. tekmovalcev. Kaj takega pa razstave in slične institucije vendar ne zasledujejo ali bi vsaj zasledovati ne smele.

Tudi v tem pogledu bosta rodila rod in doslednost dobre gospodarske posledice. In za tem moramo vsi stremeti. (Dalej sledi.)

RAVNATELJ BANKE, KI SE KOT PRIČA USTRELLI.

v Bukarešti, 18. okt. (Izv.) Slabo finančno stanje Romunije je v zadnjih mesecih povzročilo strašno pomnožitev konkurzov in ustavitev plačil velikih tvrdk. Sedaj je propadla Grško-romunska banka v Braili. Proti ravnatelju Arinosu je bila pri državnem pravdniku vložena ovadba radi ponarejanja čekov, ker je banka dala v promet nepokrit ček za 10.000 funtov. To zaslišanje se je Arinos ustrelil. Ravnatelj podružnice banke v Bukarešti je včeraj v avtomobilu zbežal iz Romunije.

NOV VRELEC PETROLEJA.

v Pariz, 18. okt. (Izv.) Po Reuterjevem poročilu iz Bagdada je Turška petrolejska družba v bližini Kirkuka pri vrtnanju začela na velik vrelec petroleja. Naenkrat je brez prejšnjih predznakov začel petrolej brizgati v velikih množinah. Turška petrolejska družba je internacionalna, v kateri je zastopana Anglija s 47,5%, Amerika s 23,5%, Francija pa s 25%.

* * *

Važna razsodba upravnega sodišča v Celju za naše združništvo. Upravno sodišče je z razsodbo z dne 31. marca 1927 F 82/26-10 razsodilo na tožbo neke zadruge zoper deleg. min. financ v Ljubljani, da je besedilo člena 262. fin. zakona za 1922-23, da se čl. 95, 96 in 98 srb. zakona o poljedelstvih in obrtnih zadrugah razširjajo na vse kraljevini Srbiji, Hrvatini in Slovincem, ter veljajo za vse one zveze, najmanj 20 zadrug in njih zadrug, ako dotična zveza in njene zadrug po svojih statutih ne dele članom na zadrugo deleže dividende, niti ne dajo članom svojih upravnih in nadzorstvenih odborov tanižem in vrhu tega, ako se njih rezervni zakladi nikakor in nikoli ne smejo deliti med člane, tako razlagati, da pod besedami »vse zadruge« ni razumeti samo poljedelskih in obrtnih zadrug, ampak vobče vse zadruge, ki so ustanovljene v smislu določenega pokrajinskega zadrugnega zakona, in ki odgovarjajo nadaljnjim pogojem tega člena ne glede na njih značaj. Čl. 96. srb. zadrugnega zakona o zemljoradniškim in zanatskim zadrugama z dne 3. decembra 1898 ustanavlja namreč za te zadruge davčno prostoto. To razsodbo je potrdil na pritožbo finančne oblasti državni svet v svojem II. oddelku z odlokom z dne 20. septembra 1927, števil. 17.562.

Vinski trg na štajerskem. Maribor, 18. oktobra. Lepo vreme zadnjih dni je znatno zboljšalo kvaliteto mošta, ki je kazal ob poznih trgatvah tudi v slabih legah 18-20° po klosterneburški tehtnici. Cene so začele rasti, posebno, ko se je dogladno, da tudi prve trgatve niso kazale pod 16 do 17° sladkorja, dočim so lansko leto imeli povpreč-

no 10-16° in da je trgatve do 30% manj kot lani. Zadnje preše so se plačevale za 7-8 Din, sortirano blago po 8-10 Din. Vinogradnike in kupce so cene presenetile in to zaradi izredne kakovosti blaga. Živahna kupčija z moštom se je umirila in po pretoku vina se bo začelo novo trgovanje. Za doseg primerne cene moštu imajo največ zasluge naše vinarke zadruge, o čemur bomo svoječasnno obširneje poročali.

Izmenjava tračnic na progi Split-Knin ter Sibenik-Knin. V Split je prišla prva partija tračnic, ki bodo služile za izmenjavo starih na progah Split-Knin ter Knin-Sibenik. Dosedaj so vlaki na teh progah vozili samo 25 km, brzovlaki pa bodo od 1. maja 1928 naprej lahko vozili z brzino 45-60 km. Voznja iz Knina v Split bo trajala 2,45 ure.

Razveljavljenje avstrijskih bankovcev za 5 šilingov. Avstrijska Narodna banka je sklenila razveljaviti bankovce za 10 šilingov z datumom 2. jan. 1925. Zadnji rok je 31. jan. 1928. Po tem roku jih zamenjava še avstrijska Narodna banka do 31. januarja 1931.

Izvoz jabolk. Urad velesejma je v zvezi z odjemalci jabolk in hrušk v inozemstvu. V poštev pridejo vagonke pošiljke namiznega in običajnega jedilnega sadja vseh boljših vrst. Informacije daje pisмено in ustmeno urad velesejma.

Elektrotehnični material. Belgijsko industrijsko podjetje za elektrotehnični material in stroje se zanima za tukajšnji trg. Interesenti dobe pisemne informacije od Belgijskega konzulata v Ljubljani.

Borza

18. oktobra 1927.

DENAR.

Promet je bil danes nekoliko večji kakor včeraj. Narodna banka je intervenirala le v devizah Curih in Dunaj po neizpremenjenih tečajih. Na mednarodnem trgu je Berlin zopet porastel, dočim je London nekoliko popustil. Tudi Varšava je bila radi zaključka posojila 90 milijonov dolarjev čvrsta.

Ljubljana. Devize: Berlin 13.545-13.575 (13.56), Curih 10.94-10.97 (10.955), Dunaj 809-803 (801,5), London 276.65 bl., Newyork 56.65-56.85 (56.75), Praga 168.40 bl., Trst 309.875-311.875 (310.875).

Zagreb. Amsterdam 22.828-22.868, Berlin 18.54-18.57, Curih 10.94-10.97, Dunaj 800-803, London 276.26-277.06, Newyork 56.64-56.84, Pariz 222-224, Praga 168-168.80, Trst 309.875-311.875.

Belgrad. Amsterdam 22.84-22.90, Berlin 13.537-13.567, Curih 10.94-10.97, Dunaj 799.7-802.7, London 276.25-277.05, Newyork 56.61-56.81, Pariz 222.40-224.40, Praga 168-168.80, Trst 309.25-311.25, Budimpešta 9.985-9.965.

Curih. Belgrad 9.13, Berlin 123.84, Budimpešta 90.70, Bukarešt 3.24, Dunaj 73.18, London 25.2525, Newyork 518.50, Pariz 20.3475, Praga 15.87, Trst 28.34, Sofija 3.76, Varšava 58.20.

Trst. Belgrad 32.23-32.25, Curih 351.75-353.75, Dunaj 255.25-261.25, London 89.10-89.15, Newyork 18.27-18.28, Pariz 71.10-71.80, Albanija 352-354.

Dunaj. Devize: Belgrad 1247.625, Kodanj 189.85, London 34.195, Milan 38.72, Newyork 708.40, Pariz 27.8025, Varšava 79.47. — Valute: dolarji 706.75, francoski frank 27.83, dinar 1246, češkoslovaška krona 2097.75.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 18. oktobra 1927.

Višina barometra 308,8 m

Opazovanja	Barometer	Toplota v C°	Rel. vlaga v %	Veter in brzina v m	Oblačnost 0-10	Vrsta padavin			
						ob opazovanju	v mm do 7h	Najvišja temp.	Najnižja temp.
Ljubljana	8	758.1	11.8	95	ENH 2	10	dež	1.1	18.8
Maribor		759.1	10.0	100	NW 6	10	dež	1	12
Zagreb		757.9	13.0	99	NE 4	10	dež	7	13
Belgrad	8	757.2	17.0	94	mirno	7	dež	3	26
Sarajevo		759.1	15.0	98	mirno	9	dež	14	22
Skopje		762.7	15.0	83	mirno	10	dež	4	23
Dubrovnik		761.2	20.0	97	S 6	9	dež	1	18
Split	7	757.9	19.0	91	ESE 8	10	dež	1	22
Praga		755.4	9.0	—	WSW 10	10	dež	2	12

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Barometer je reduciran na morsko gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Dunajska vremenska napoved za 19. oktober: Menjaje oblačno, milo vreme, tu in tam ni izključen lahen dež. V Severnih Alpah jasno.

Mark Twain:

Kraljevič in siromak.

Pravljica za mlade ljudi vsake starosti.

Iz angleščine prevlel: Jos. Poljanec.

Glavar je izročil »Janezka« v varstvo Hugona, kateremu je dal nekoliko kratkih navodil, obenem pa je zapovedal staremu Kantiju, da se ne sme približati dečku in ga mora pustiti pri miru. Opozoril je tudi Hugona, da ne sme biti presurov z njim.

Čez nekaj časa je postalo vreme milejše in oblaki so se nekoliko vzdignili. Potepuhi se niso več tresli od mraza in so postali boljše volje. Sčasoma so postali celo veseli in navsezadnje so se začeli dražiti med seboj in z žalivkami napadati pešce na cesti. To je bilo znamenje, da so vnovič jeli ceniti življenje in njegovo veselje. Strah, ki so ga ljudje imeli pred tako svojatjo, se je očitaval posebno v tem, da se jim je na cesti vsakdo umaknil in mirno prenašal razbrzdane nesramnosti, ne da bi se jim upal ugovarjati. Lopovi so jemali perilo s plotov, včasih vpricho lastnikov, ki niso ugovarjali, ampak so bili videti celo hvaležni, da jim niso še plotov podrli in odnesli.

Čez nekaj časa so vdrl v majhno kmetstvo hišo in se popolnoma udomačili v njej. Trepetajoči kmet in domači so doobra izpraznili shrambo, da so jim mogli postreči z zajtrkom. Ko jim je kmetica s svojimi hčerkami stregla z živcem, so jih šegotali pod vratom in zbijali z njimi surove šale, ki so jih spremljale žaljivke in glasen krohot. V kmeta in njegove sinove so lučali kosti in zelenjavo, jih ves čas vodili za nos in burno ploskali, kadar jih je kdo dobro zadel. Na koncu so namazali glavo ene domačih hčera s surovim maslom, ker jim je v zlo štela, da so bili predomači. Ko so se poslovili, so zagrozili, da se

vrnejo in jim zažgejo hišo nad glavo, ako bi prišlo le količkaj do ušes oblasti, kaj so uganjali.

Okoli polneve se je tolpa po dolgem, utrudljivem tavanju ustavila za nekim plotom pred neko precej veliko vasjo. Eno uro so počivali, nato pa so se razkropili na vse strani, da bi od raznih strani prišli v vas in iskali dela za svoje poklice. Janezka so poslali s Hugonom. Nekaj časa sta tavalu sempatja in Hugon je ves čas prežal, da bi se mu ponudila prilika, da bi mogel kaj zaslužiti; ker pa je ni našel, je naposled dejal:

»Ničesar ne najdem, kar bi ukradel; siromašen kraj je tukaj. Bova pa beračila.«

»Bova — tega pa ne! Le sam izvršuj svoj poklic — saj ti dobro pristaja. Ampak jaz beračil ne bom.«

»Ne boš beračil!« se je zadril Hugon in iznenaden motril kralja. »Povej mi vendar, od kedar pa si se izpreobrnil?«

»Kaj hočeš reči s tem?«

»Reči? Mar nisi vse svoje žive dni beračil po londonskih ulicah?«

»Jaz? Butecl«

»Ohrani take poklone zase, da ti bo zaloga dalje časa trajala. Tvoj oče trdi, da si vse svoje žive dni beračil. Mogoče je, da laže. Morebiti boš celo ti tako predrzen in rekel, da laže, kaj?« se je norčeval Hugon.

»Oni, o katerem ti praviš, da je moj oče? Resnica, ta laže.«

»Daj, daj, ne delaj se tako neumnega, brate. Če pa se že delaš, se delaj vsaj tako, da ti bo v zabavo, ne v škodo. Ako mu to-le povem, te bo lepo prematilo.«

»Prihrani si ta trud. Mu bom že sam povedal.«

»Tvoj duh mi je všeč, zares da mi je. Ampak tvoje razsodnosti kar nič ne občudujem. Batin dobiš dandanašnji vsepovsod dovolj, tako da jih ni treba šele iskati. Ampak dovolj o tem. Jaz verjamem tvo-

jemu očetu. Sicer ne dvomim, da ne bi znal lagati; ne dvomim tudi, da laže, kadar prilika nanese, saj najboljši med nami tudi lažejo. Ampak v tej stvari nima ne vzroka ne prilike. Moder človek ne gre tako daleč, da bi se za prazen nič lagal. Vseeno pa mi povej to-le: ker te je že volja, da opustiš beračenje, kaj pa naj počneva? Ali naj ropava po kuhinjah?«

Kralj mu je nepotrpežljivo odvrnil:

»Končaj že vendar enkrat s tvojimi bedarijami — sit sem že tega do grla.«

Hugon mu je razjarjen odgovoril:

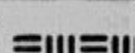
»Sedaj me pa poslušaj, brate. Beračiti nočeš, ropati in krasti nočeš; pa bodi. Ampak jaz ti povem, kaj boš vendarle storil. Jaz bom beračil, ti boš pa igral vablenka. Pa reci, da ne boš, če misliš, da se upaš!«

Kralj mu je baš hotel prezirljivo odgovoriti, ko ga je Hugon prekinil rekoč:

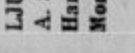
»Tiho! Človek prihaja, ki ima prijazen obraz. Zgrudil se bom na tla, kakor da bi me božjast vrgla. Ko bo neznavec prihitel do mene, začni javkati, padi na kolena in se delaj, kakor da bi jokal. Nato pa vpij in kriči, kakor da bi imel ves hudičev beder v želodu: »Oj, gospod, moj brat je, ki ga božjast meče; nikogar nimava, ki bi nama pomagal; za božjo voljo usmilite se bolnega, zapuščenega, od sile nesrečnega reveža; podari en sam božjak svojega bogastva človeku, ki ga je Bog udaril, da bo kmalu umrl!« Dobro pa pazi, da boš ves čas javkal in da ne boš odjenjal, dokler ga ne osušiva za en božjak, sicer se boš kesal.«

Hugon je takoj nato začel stokati in ječati, obračati oči in se opotekati in majati; ko je bil neznane prav blizu, je zakričal in se zgrudil na tla, kjer se je začel po blatu zvijati in valjati v navideznih silnih bolečinah.

»Oj, revež, kako trpi! Na roko — daj, da ti pomagam vstati.«

LJUDSKA KNJIZNICA v Ljubljani: 23. zvezek. A. Sheehan, Nodlag. Povest irskega dekleta, 24 Din. 24. zvezek: A. Marby, Hanka. Lužisko-srbska povest, 22 Din. 25. zvezek: Haggard, Hči cesarja Montezume. Din 30, vez. Din 42. — Storič in njegovo burkasto življenje. 14 Din. 14 Din. vez. 22 Din. — 27. zvezek: Precell. Otoci solca. Din 24. vez. 22 Din.

SPECIJALNA MEHANIČNA DELAVNICA za popravilo vseh pisalnih, računskih, kopirnih, raz- **LUD. BARAGA** LJUBLJANA, Selenbur-
množevalnih strojev in blagajn po konkurenčni ceni gova ul. 6/1 Telefon št. 2980

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Izučena kuharica,
vrajena gospodinjstva, že-
lim službe v kakem žup-
nišču, tudi izven Slove-
nije. Imam lepo doto —
grem za malo plačo. —
Vprašanja na upravo pod
»Boljša bodočnost« 8277.

Starejša - kuharica
samostojna, ki se razume na vsa hiš-
na dela in šivanje, z do-
brimi spricvali, zmožna
nemščine, išče mesta k
1 ali 2 osebam. Ponudbe
na upravo lista pod šifro
Zanesljiva kuharica 8296.

ABSOLVENT
nižje gimnazije, vojašnice
prost, več slov., srbohrv.
in nemščine, želi primer-
no službo. — Dopise na
upravo »Slovenec« pod:
»Vesten« štev. 8280.

Proste službe

Duhovnik-penzionist
dobi službo; novo žup-
nišče, tik postaje Uršna
sela — Toplice. Plača po
dogovoru. — Oglasi: župni
urad Toplice (Dol.).

PRODAJALKO

za trgov. z meš. blagom,
samo dobro računaro,
takoji sprejem. Ponudbe
s prepisi spricvali upravi
»Slovenec« pod šifro
»Prodajalka« št. 8163.

SLUŽKINJO

zanesljivo, skrbno in zdra-
vo, katere razume dobro
kuhati ter opravljati dru-
go lahko hiš. delo, spre-
me boljša hiša takoj. Star-
ost 25—35 let. — Naslov
v upr. lista pod št. 8297.

Sprejme se KOLAR
na dobrem prometu. Za-
časno brezplačno stano-
vanje. Več v upravi lista
pod številko 8285.

Pouk

Pouk na daljavo

(Fernstudien) v vseh inž.
oddelkih, tudi trgovina in
kolonijalno blago. Académie
Polytechnique, Quai
Amercoeur, 51 Liège —
Belgija. Prospekti 10 D.

Stanovanja

Preselitve

po hištvini ali plato-
vozovi, brzo in najce-
njeje »Slovenec«, Ljublja-
na, Miklošičeva cesta 36,
telefon 2718. 7734

Poravnajte naročnino!

Osrednja čipkarska zadruga

r. z. z. o. z.

Ljubljana, Kongresni trg št. 2

priloga cenj. občinstvu svojo veliko zalogo kleklanih čipk,
pristočno ročno delo iz la češkega lanenega sukanca. — Velika
zaloga vseh vrst cerkvenih čipk. — Pri njej dobite tudi vse
kleklarske potrebščine. — Vse po najnižjih cenah!

Vilo ali hišo

kupim v Ljubljani z najmanj 6—7 sobami.
- Ponudbe pod »TRST 1890« upravi lista.

PRAZNO SOBO

iščeta dve starejši go-
spodični v bližini sodnije.
Ponudbe na upravo pod
šifro: »Prenočišče« 8263.

PRAZNO SOBO

iščeta zakonca. Ponudbe
na upravo lista pod šifro
»Tako« 8291.

Nemeblovano SOBO

s separat. vdomom išče
solid., mlajši gospod; naj-
raje v bližini dram. gledališča.
Elektr. luč želje-
na, a ne pogoj. Ponudbe
pod »Soliden štev. 8287«
na upravo »Slovenec«.

Kdo kupi?

KOLESARJI!

Znane cene. Oglejte si zala-
go dvokoles najfinjšega tipa
Tribuna, Rekord, Champion,
Stuvia, Bianki, Fafor, Perla,
Diamant še od Din 1300—
naprej. Zvečematka Dunlop,
Michelin, Geniki franko. Pro-
daja na obroke.

Tribuna F. B. L.
Ljubljana

Tovarna dvokoles in otrok
vozilcev.

Fijakarsko podjetje

obstoječe iz treh kompl.
oprem, s 3 številkami, 2
rezerv. konjema, rezerv.
faeton, 2 sani itd., se za-
radi boleznih prodaja za
65.000 Din. — Pismena
vprašanja na: Berhmann,
Zagreb, Vlasika ulica 101.

FORD AVTO

pripraven za trgovca ali
potnika, 2 leti star, z
balon pnevmatik, samo-
pogon, elektr. luč z raz-
nimi napravami, vse v
najboljšem stanju za Din
12.000.— prodaja M. Kra-
mar, Kamnik. 8294

Železje

za večji zid, štedilnik (tri
pečice), dobro ohran., pri-
meren za gostilno ozir.
večjo družino, se prodaja
ali zamenja za manjšega.
- Valentin Solar - Kropa.

Kdo prodaja?

HLODE

bukove la. in hrastove
od 20 cm naprej kupuje
v vsaki množini parna
žaga V. SCAGNETTI —
Ljubljana. 7490 »Sijajna bodočnost« 8271.

PAR KONJ

z opremo in vozove, ku-
pim. Ponudbe na upravo
lista pod: Trgovina 8239.

Stare OBLEKE

in pohištvo kupim. Do-
pisnica zadostuje. M. Pre-
kuh, Gallusovo nabr. 23.

Kupim sveže sek. borove

brzjav. droge
od 7 m do 12 m dolge, od
14 do 19 cm na vrhu de-
bele, na vseh postajah
Mariborske oblasti. Rok
dobave do konca janu-
arja 1928. Pošljite Vaše
ponudbe na upravo lista
pod šifro: Drogi št. 8284.

Nasa obrt

železne peči

in štedilniki

pri znani domači narodni
tvrdki FR. STUPICA —
Ljubljana, Gosposvet. 1.

Volna - bombaž

za strojno pletenje in
ročna dela, dobite po
najnižjih cenah pri
PRELOGU, LJUBLJANA.
Stari trg 12 - Židovska 4.

Priloga se trgovina z
železnino

A. SUŠNIK, Ljubljana
Zaloška cesta.

Živinsko

krmilno sol

oddaja na debelo A. Volk,
Ljubljana, Resljeva c. 24.

RAZPISUJEMO

dobavo treh

zobatih koles.

Ponudbe je vložiti do
29. oktobra t. l. Načrti se
dobijo pri Direkciji drž.
rudnika Zabukovca, po-
šta Griže. 8289

Posnemalniki

za mleko in plahte

za vozove in konje

pri znani domači narodni
tvrdki FR. STUPICA —
Ljublj., Gosposvetiška 1.

Naprodaj je dobro idoča,
velika TRGOVINA

z mešanim blagom, v več-
jem kraju na Kranjskem,
tik železnice, zajemljena
eksisitencia, potreben ka-
pital 400.000 Din. — Po-
nudbe upravi pod šifro:
»Sijajna bodočnost« 8271.

„Juniper“ zeleno francosko žganje
je najboljšo sredstvo
proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, že-
lodnim boleznim, daje apetit itd. — Dobi se v vsaki
lekarni, drogeriji in trgovini. — Trgovci zahtevajte
engros cene. — Glavna zaloga:

Vitimir Dolinšek, agentura „Juniper“
Celje, Gosposka ulica 26.

„SLOVENEK“

Dobro je vsikdar

naložen denar, ki

ga inserent izda

bolj razširjenem dnevniku.

Vsak oglas, pa bodisi v

veliki ali

pa tudi v

priprosti

uspeh. Vsakomur torej, ki ima kaj naprodaj ali dobaviti

ali pa misli kaj kupiti, je

„Slovenec“ za insercijo

ob vsaki priliki najbolj

je za vsakega trgovca in
obrtnika najbolj primeren
list za uspešno reklamo.

za oglase

najbolj

prilagodljiv!

LOKOMOBILA

s pregreto paro, tvrdke Wolf, 58—75 HP, izborna
ohranjena, še v obratu, se zaradi povečanja obrata
proda pri Opekarni v Račjem.

Županstvo mestne občine Radeče javlja tužno vest, da
je preminul dne 17. oktobra 1927 gospod

Franc Laharnar

posestnik na Dobravi, občinski odbornik in svetovalec, načelnik
Okrajne posojilnice v Radečah.

Pogreb se bode vršil dne 19. oktobra ob 9. uri dopoldne.
Zasluznemu možu blag spomin!

Županstvo mestne občine Radeče

18 oktobra 1927.

Načelstvo Okrajne posojilnice v Radečah pri
Zidanem mostu naznanja, da se je preselil k Vse-
mogočnemu, gospod

Franc Laharnar

posestnik na Dobravi, načelnik Okraj. posojilnice,
obč. odbornik itd.

Pogreb predragega rajnega se vrši 19. oktobra
ob 9. uri dopoldne.

Okrajna posojilnica v Radečah, 18. oktobra 1927.

Za načelstvo:

Anton Pogačnik.

Janko Simonovič.

Felix Toman

kamnoseški mojster
v Ljubljani, Resljeva c. 30

priloga

bogato zalogo na-
grobnih spomenikov
od marmorja in gra-
nita, plošče za grob-
nice, marmornate
plošče za mobilije
po najnižjih cenah.

BRZO JAVI!

Slamorenice, trijerji, geplji
ravno kar dospeli.

FR. STUPICA — LJUBLJANA.

KNJIGOVEZNICA K. T. D.

črtalnica in tvornica poslovnih knjig
v Ljubljani, Kopitarjeva ulica 6/II

priloga

svojo stalno veliko zalogo mnogo-
vrstnih salda-konti, štrac, journa-
lov i. t. d. lastnega izdelka.

Vstopnice za razne prireditve,
blagajniške bloke i. t. d.

Do 5000 Din nagrade

dobi, kdor preskrbi trgovsko naobraženemu go-
spodu z večletno bančno in industrijsko prakso
na vodilnem mestu, mesto KOMERCIJNEGA
VODJE, šefa knjigovodstva ali kaj sličnega. —
Ponudbe na upravo lista pod »Stalno mesto 5000«.

Izdellovalnica perila

Albina Bogataj

Gradišče št. 13, I. nad.

Izdeluje perilo za dame in gospode
ter posteljno perilo. Sraje za go-
spode po meri. Opreme za neveste
in novorojenčke. Svileni senčniki za
električno razsvetljavo po naročilu.
Konkurenčne cene. Točna postrežba.

Prevzetje gostilne.

Usojeva se tem potom vljudo naznaniti, da
sve z današnjim dnem, sredo 19. oktobra 1927
prevzela in otvorila gostilno »WILSON«
v Mariboru — Aleksandrova cesta št. 53.

Točila bova naravna pristna vina, pivo »Union«
v sodčkih ter skrbela ob vsakem času za dobra
mrzla in gorka jedila po meščanskih cenah. —
Potrudila se bova ob vsaki priliki, da zadovoljiva
naše cenj. goste in prosiva za prav obilen obisk.
Velepospotovanjem!

Alojzij in Josipina Schrei

gostilničarja.

VSAK

more zastoj imeti najnovejšo

Radio-cevi

(Schrack, tipa RD₄), če plača
naročnino za poljudno ilustri-
rano Radio-revijo »Radlowelt«
za eno leto in doda 25 Din za
poštino in zavojnino. Poskusna
številka zastoj.

Wiener Radio Verlag, Wien I.,
Pestalozziggasse 6/14.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzjav. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 2057, 2470 in 2979

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.—, vloge nad Din 250.000.000.—

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2½% vojne odškodnine
in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji. Obveznica vojne odškodnine nominale Din 1.000.—
n. pr. stane pri sedanjem tečaju skupno samo Din 385.—, plačljivo v 11 mesečnih obrokih po Din 35.—.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo srečk Državne razredne loterije.